

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra slavistiky
Sekce polské filologie

studijní rok 2010/2011

**Terminologická báze a tematické pracovní listy pro inovaci výuky překladu a tlumočení
Specializace: Účetnictví**

**Terminological principles and theme worksheets for teaching innovation,
translation and interpreting
Specialization: Accounting**

**Terminologiczne zasady i tematyczne arkuszy dla innowacji nauczania,
przekładu i tłumaczenia
Specjalizacja: Księgowość**

Bakalářská diplomová práce

Autor práce: Martina Doležilková, obor Polština se zaměřením na
hospodářsko-právní a turistickou oblast

Vedoucí práce: Mgr. Iveta Vyrková

Olomouc 2011

Děkuji Mgr. Ivetě Vyrkové za odborné vedení práce, za cenné připomínky a rady k mé bakalářské diplomové práci a za metodologické vedení během konzultací této práce.

.....
Martina Doležilková

Prohlášení studenta:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní informační zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne

.....

Martina Doležilková

Obsah:

1. ÚVOD	4–5
2. TEORETICKÁ ČÁST	6
2.1. Úvod	6
2.2 Charakteristika použité literatury	7
2.2 Český a polský jazyk a rozdíly mezi nimi	8–9
2.3 Etymologie	10
2.3.1 Příklady polských slov, které pocházejí z latinského jazyka	10
2.3.2 Příklady polských slov, které pocházejí z něm. a franc. jazyka	11
2.4 Frazeologie	12
2.4.1 Co je to frazeologismus	12
2.4.2 Vybrané české frazeologismy spojené s účetnictvím	12–15
2.4.3 Vybrané polské frazeologismy spojené s účetnictvím	15–16
2.4.4 Rozdíly mezi českými a polskými frazeologismy	16
2.5 Zrádná slova	17
2.5.1 Zrádná slova cizího původu	17
2.5.2 Rozdíly mezi českými a polskými zrádnými slovy	18
2.5.3 Tabulka zrádných slov	19–24
2.5.4 Co říci na závěr o zrádných slovech?	25
3. PRAKTICKÁ ČÁST	26
3.1. Úvod	26
3.2 Tématické pracovní listy	27
3.2.1 Slovní zásoba	27–31
3.2.2 Polsko-český, česko-polský oddíl	32–33
3.2.3 Souvislý text	34
3.2.4 Kontrolní cvičení	34–42
3.2.5 Klíč ke cvičením	43–47
4. Stručný slovník	48–56
5. ZÁVĚR	57–58
6. Abstrakt + Abstract + Streszczenie	
7. Anotace	
8. Bibliografie	

1. ÚVOD

Název mé bakalářské diplomové práce zní: Terminologická báze a tematické pracovní listy pro inovaci výuky překladu a tlumočení, jejíž specializací je účetnictví. Má bakalářská práce se skládá ze tří na sebe navazujících částí a popisují v ní jazykovou stránku oboru účetnictví. První část je teoretická, jejímž úkolem je přiblížit studentům polský a český jazyk, zda-li jsou si tyto dva jazyky v něčem podobné nebo i stejné, a zároveň v čem se různí. V teoretické části se zaměřuji na analýzu jazyka, kterou dokládám příklady z účetnictví. Poznatky jsem čerpala především z knih o účetnictví a také z publikací například od Edvarda Lotka, nápomocná mi byla i řada slovníků. Podrobný seznam uvádím v bibliografii.

První kapitola má za úkol studenty seznámit s polským a českým jazykem a pár příkladů etymologie. Tato část je důležitá hlavně proto, aby student pochopil rozdíly těchto dvou jazyků a nahlédl i do původu slov. Další kapitolou jsou české a polské frazeologismy. Zabývám se zde otázkou, do jaké míry se liší polské frazeologismy od českých, a zda mají tyto dva národy i společná ustálená spojení. Uvádím zde mnoho příkladů, které jsou opět spojené s účetnictvím. Má práce by měla odpovědět například na otázku, jestli polským frazémům rozumíme a jestli je někdy v běžném životě používáme. Třetí kapitola popisuje problematiku zrádných slov, které se objevují v každém jazyce. V této kapitole se objevují výrazy, které jsou spojené s účetnictvím a které vypadají, že jsou snadno přeložitelné do českého jazyka. Při psaní i analýze této části mi velice pomohla kniha od Edvarda Lotka o jazykové homonymii, ve které se zrádnými slovy podrobně zabývá.

Další částí mé bakalářské práce jsou tematické pracovní listy, které slouží hlavně k procvičování slovní zásoby a gramatiky, tvoření vět v polském jazyce, k překladu a tlumočení, a které mohou být námětem pro hodiny konverzace. Studenti v nich naleznou i zábavná cvičení, která mohou být motivací k jejich práci. Měli by si hravě poradit s každým cvičením, jelikož jsou všechna zaměřena pouze na slovní zásobu účetnictví. V úvodu pracovních listů najdou definice různých lexémů, které jim pomohou k vyplňování jednotlivých úkolů.

Poslední částí této práce je stručný slovník, který obsahuje 212 lexémů z oblasti K vypracování slovníku jsem použila převážně překladové slovníky, bez kterých bych se neobešla, ale také jsem využívala různé internetové stránky, ze kterých jsem pro tvorbu pracovních listů čerpala obrázky nebo texty. Na CD-ROMu je tento slovník uložen

v programu Access. Je v něm podrobný popis, co každý výraz znamená v obou jazycích, a dále jsou v něm uvedena slovní spojení užití konkrétních lexémů, příklady vět a kvalifikátory.

Má práce je určena právě studentům nebo jednoduše těm, které cizí jazyk zajímá. Důvodem, proč jsem si vybrala zrovna toto téma je, že mě zajímalo, jak se slovní zásoba z oblasti účetnictví liší v českém a polském jazyce, jestli jsou rozdílné i účetní osnovy, a zda jsou slova, na která si musí člověk dávat při překladu pozor. Mým cílem bylo seznámit se především se slovní zásobou spojenou s terminologií účetnictví a problematikou různých výrazů. Dle mého názoru může být takové téma, které je pro mnohé nezáživné, velmi zajímavým. Může posloužit jako materiál k výuce polského jazyka zaměřeného na účetnictví nebo ekonomii, stejně také v hodinách konverzace. Téma účetnictví jsem si zvolila proto, že na střední ekonomické škole, kterou jsem vystudovala, mě účetnictví velmi bavilo. Po úspěšném ukončení střední školy jsem se s tímto oborem ještě mnohokrát setkala, kdy jsem například doučovala studenty, pracovala brigádně jako asistentka v účtárně jedné olomoucké firmy, nebo jsem na vysoké škole navštěvovala předmět účetnictví a daně, který byl v rámci volitelných předmětů. I když se již tímto oborem nezabývám, je mi stále velmi blízký. Proto bych ráda přispěla svými poznatky a znalostmi k přiblížení tohoto tématu i dalším studentům.

Závěrem uvádím citát spisovatele Jana Vrby, který krásně vystihuje, že poznávání jazyků nám otevírá i brány do světa: „Cizí jazyk nám nenabízí pouze jiná slova, ale jiný svět.“

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Úvod

Tato práce by měla být přínosem pro studenty, kteří se zajímají o polský jazyk, o překlad i tlumočení a které zajímá i základní terminologie účetnictví. Přibližuje slovní zásobu a problematiku s ní spojenou. Dále nás blíže seznamuje se základními rozdíly mezi polštinou a češtinou a odkud tyto dva jazyky pocházejí. Jednotlivé kapitoly se zaměřují na různá zajímavá témata, například na frazeologii nebo problematiku zrádných slov. Studenti by se měli seznámit s oběma tématy, protože jim mohou pomoci při učení i překládání.

V první části popisují základní rozdíly mezi polštinou a češtinou, které studentům by měly pomoci se v těchto jazycích lépe orientovat. Následně stručně charakterizují literaturu, kterou jsem použila k vypracování své práce. Zahrnuje i mé názory na použitou literaturu.

Další částí jsou české a polské frazeologismy, kde uvádím z každého jazyka takové frazémy, jež se týkají slovní zásoby účetnictví. Můžeme se přesvědčit, že existuje mnoho frazeologismů spojených s touto slovní zásobou, a zda-li jsou nám některá z nich již známá a používáme je v běžném životě.

Zrádná slova by je mohla zaujmout nejen proto, že se s nimi můžou kdekoliv setkat, ale i proto, že je velmi zajímavé, jak dvě slova, která vypadají úplně stejně, mohou znamenat úplně něco jiného. V této kapitole uvádím přehlednou tabulku se všemi zrádnými výrazy, které patří do terminologie účetnictví, spolu s definicemi i příklady slovních spojení.

Všechny kapitoly mé bakalářské práce vystihují důležitost perfektní znalosti obou jazyků, která je nezbytná pro překlad a tlumočení v praxi. Proto je důležitá dobrá příprava, která prohloubí osvojení si různých slov spojených s daným tématem. Informace v práci uvedené by měly studentům pomoci se blíže s danou problematikou jazyka, která se může týkat právě mj. zrádných slov, se kterými se můžeme v praxi běžně setkat.

2.2 Charakteristika použité literatury

K vypracování své práce jsem použila jak překladové slovníky, tak i slovníky zaměřené na určitou problematiku polského a českého jazyka. Slovníky mají různou podobu a mohou se lišit svým výkladem nebo uspořádáním. Překladové slovníky jsou v podstatě stejné. Slova jsou v nich seřazena abecedně. V překladovém slovníku je u každého konkrétního slova vypsán význam v daném jazyce a někdy i slovní spojení, slovní obrat, rod nebo odkud slovo pochází. Významy jednotlivých slov v těchto slovnících jsou většinou stručně vyjádřené a jsou zde uvedeny i další významy, pokud je dané slovo má. Nejvíce jsem pracovala s překladovým slovníkem¹, který byl v knihovně tím nejrozsáhlejším a neměla jsem problém s nalezením jakéhokoli výrazu. Slova jsou v něm zvýrazněná dokonce i ve větných příkladech, takže jsem ušetřila mnoho času s jejich vyhledáváním. Dobře se mi pracovalo i s českým slovníkem od prof. Filipce *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. Ačkoliv jedno vydání bylo z roku 1978, našla jsem, co jsem potřebovala. Naopak například s učebnicí účetnictví, se kterou jsem také pracovala, jsou významy slov s účetnictvím spojené vysvětleny dopodrobna, aby jim každý čtenář správně porozuměl.

Polský a český frazeologický slovník se liší v tom, že v polském slovníku jsou frazeologismy seřazeny podle abecedy tak, že tam nalezneme celé slovo, například u písmena „P“ si vyhledáme hned slovo „pieniędz“ a pod tímto slovem jsou vypsány všechny frazeologismy, které se k němu vztahují. Kdežto český frazeologický slovník je seřazen sice také podle abecedy, ale například pod písmenem „B“ nalezneme sloveso jako je „být“ a několik frazeologismů s ním spojených („být pracovitý jako včelka“, „být jak otevřená kniha“, „být jak báby na trhu“ apod.), takže pokud potřebujeme frazeologismy k určitému tématu, je jejich hledání pracnější, než v polském slovníku.

Zrádná slova v polštině a češtině od E. Lotka je pro mě knihou velmi přehlednou a velmi pěkně zpracovanou a snadně jsem se v ní orientovala. Slova jsou řazena rovněž podle abecedy, což usnadní člověku vždy spoustu práce.

Etymologický slovník² zahrnuje informace, z kterého jazyka slova pocházejí a v některých případech i rok, kdy se toto slovo objevilo poprvé v dnešním významu. Také nám tento slovník u některých slov sděluje informace typu, co slovo tehdy vyjadřovalo nebo znamenalo.

¹ DUBISZ, S., *Uniwersalny słownik języka polskiego*, Warszawa 2003.

² BAŃKOWSKI, A., *Etymologiczny słownik języka polskiego A-K*, Warszawa 2000.

2.3 Český a polský jazyk a rozdíly mezi nimi

Český a polský jazyk tvoří společně se slovenštinou a lužickou srbštinou západní skupinu slovanských jazyků. Čeština a polština tedy „vyrostly“ ze stejného základu („praslovanštiny“). Jsou to jazyky, které mají spoustu geneticky příbuzného, což se projevuje zejména ve slovní zásobě (např.: *čes.* matka = *pol.* matka, *čes.* řeka = *pol.* rzeka, *čes.* les = *pol.* las, *čes.* domácí = *pol.* domowy) a také v gramatice hlavně při ohýbání slov.

Na druhé straně je mezi těmito dvěma jazyky i spousta rozdílů, které nám mohou ztěžovat překladatelsko-tlumočnickou práci nebo vzájemnou komunikaci. Rodilý Polák má většinou největší problém s českými odvozeninami. Důvodem je, že polština nemá tak bohatě rozvinuté odvozování slov. Za to Čech užívající polský jazyk má zase problém si zvyknout na časté užívání přechodníků nebo infinitivních vazeb.

Čeština i polština má svá nářečí, která mohou být také pro překlad z jednoho do druhého jazyka těžkým faktorem, pokud tato nářečí nepoznáme. V České republice existují 4 základní nářeční skupiny: 1) česká nářečí (Čechy a jihozápadní Morava), 2) středomoravská nářečí (hanácká), 3) východomoravská nářečí (moravskoslovenská), 4) slezská nářečí (lašská a západotěšínská). Kdežto na území Polska se nachází 5 základních nářečních skupin, jelikož je nářečně více rozrůzněno. Jsou to tato nářečí: 1) malopolská („dialekty małopolskie“), 2) mazovská („dialekty mazowieckie“), 3) slezská („dialekty śląskie“), 4) velkopolská („dialekty wielkopolskie“), 5) pomořanská („dialekty pomorskie“).

(Lotko E., *Čeština a polština v překladatelské a tlumočnické praxi*, Ostrava 1986, str. 44)

„Jednotlivé nářeční skupiny se ještě dělí na řadu lokálně omezených nářečních podskupin (*pol.* gwar).“ (Lotko E., *Čeština a polština v překladatelské a tlumočnické praxi*, str. 45)

Vedle nářečí existuje u obou národních jazyků rovněž sociální rozvrstvení (sociální nářečí neboli sociolekty, *pol.* gwary środowiskowe), čímž myslíme např. profesní mluvu (např. mluva horníků, *pol.* gwara zawodowa), slang (např. mluva studentů), a argot (např. mluva zlodějů). Každý z těchto sociolektů má své specifické rysy a svá originální slova.

Profesní mluva označuje mluvu zaměstnanců, kteří mohou v práci užívat různé slovníkové prostředky bez ohledu na spisovnost (zpravidla vyznačují úspornost).

Slang je mluvou mladých lidí, kteří vytváří stále nové označení pro různá slova, dávají slovům vlastně jinou podobu nebo tvar (např. „cajk“ znamená, že je něco v pořádku, „úcto“ je účetnictví jako předmět ve škole, „love“ jsou peníze apod.). Patří sem citové zaujetí pro vyjádření jakékoliv skutečnosti. „Říká se, že slang je citový ventil, zejména mládeže.“

Argot je používán vlastně jako tajná mluva, kterou užívají zloději, překupníci a nebo třeba i vězni. Slova, která jsou z argotu prozrazena (jejich význam), se zařadí mezi běžnou slovní zásobu a argotem již dále nejsou (fízl, chlupatej = policajt, čorkařit = krást, bahno = pivo). (Lotko E., *Čeština a polština v překladatelské a tlumočnické praxi*, str. 51)

Srovnávání jazyků se čím dál více rozvíjí. Žádný jazyk není stejný, pouze se mohou podobat nebo mít podobné či společné rysy. Naučit se cizí jazyk není vždy jednoduchá záležitost a mnohdy je třeba proniknout hluboko do daného jazyka, abychom pochopili jeho strukturu.

2.4 Etymologie

Etymologie je nauka o původu slov neboli jak a z kterého jazyka slova vznikla a dále se rozvíjela do ostatních jazyků světa. Vývoj jazyka spěje nejen ke změnám významů stávajících slov, ale také ke vzniku nových slov a skutečností, které potřebují svá pojmenování. (viz. Rejzek, J., *Český etymologický slovník*, Praha 2001, s. 7)

Pokud v určitém jazyce existují zachované staré texty, můžeme z nich zkoumat, jak se jazyk po staletí vyvíjel. Etymologové k takovému výzkumu používají komparativní metodu, což je vlastně nástrojem poznávání. Pomocí této metody jsou schopni zjistit něco o jazyku nebo o jeho slovní zásobě. Tímto způsobem byly nalezeny i kořeny indoevropských jazyků. (viz Rejzek, J., *Český etymologický slovník*, Praha 2001, s. 8).

2.4.1 Příklady polských slov, které pocházejí z latinského jazyka:

Níže uvádím několik příkladů původu slov z oblasti účetnictví. Při jejich analýze jsem čerpala z etymologického slovníku.³

Akcja – *lat.* actio, v novějším užití z *fr.* action (*pol.* działanie), bilans – *lat.* bāiulāre (používané v ekonomii od r. 1782), bon – *lat.* bonus, decyzja – *lat.* decīsiō, de-cīdere (‘ciąć’), deficit – *lat.* dēfīcit (‘brakuje’), dług – *lat.* indulgēre (‘uwalniać do winy’), dokument – *lat.* documentum, dziedzić – *lat.* heres (najpierw nazwa pokrewieństwa – potomek tego samego dziada), ewidencja – *lat.* evidentia (‘oczywistość’), fundusz – *lat.* fundus (‘dno, podwalina’), hipoteka – *lat.* hypothēca, ilość – *lat.* quantitas (termin scholastyczny utworzony od ‘ile’), inflacja – *lat.* inflātio od in-flāre (‘nadymać’), informacja – *lat.* infōrmātio (‘objaśnienie, pojęcie’), jakość – *lat.* qualitas (termin scholastyczny utworzony od ‘jaki’), kontrakt – *lat.* contractus od con-trahere, koszt – *lat.* noc-stāre (‘kosztować’), kredit – *lat.* crēditum od crēdere, księgować – *lat.* librārius, později *fr.* libraire, obligacja – *lat.* obligātio, produkt – *lat.* prōductum, przychod – *lat.* advena od adi (‘przychodny’).

³ BAŃKOWSKI, A., *Etymologiczny słownik języka polskiego A-K*, Warszawa 2000.

2.4.2 Příklady polských slov, které pocházejí z německého a francouzského jazyka:

Níže uvádím pár příkladů z těchto dvou jazyků z oboru účetnictví. Všechna tato slova můžeme nalézt v etymologickém slovníku.⁴

Banknot – *něm.* banknote, cenník – *něm.* preis-liste, handel – *něm.* handel (‘działalność kupiecka’) od slova hand (ruka), klient – *něm.* klient, majetek – *něm.* vermögen, manko – *něm.* manko, materiál – *něm.* materiál, rachunek – *něm.* rechnung

Budžet – *fr.* bougette (modny w Europie po r. 1815, nie przyjęty przez Włochów, którzy pozostali przy swoim ‘bilancio’ w tym znaczeniu), biuro – *fr.* bureau, kupon – *fr.* coupon od couper, oferta – *fr.* offerre, v ekonomii užívaný od r. 1880 (termin koleratywny do popytu), premia – *fr.* prime.

V publikaci BAŃKOWSKI, A., *Etymologiczny słownik języka polskiego* jsem u některých slov našla nejen původ, ale objevily se tam i poznámky, kdy se slovo začalo používat v nějakém oboru (např. oferta – *fr.* offerre, v ekonomii užívaný od r. 1880) nebo jeho původní význam. Touto analýzou jsem zjistila, že polština převzala nejvíce slov z latiny. Podstatně méně slov převzala z němčiny a z francouzštiny.

⁴ BAŃKOWSKI, A., *Etymologiczny słownik języka polskiego A-K*, Warszawa 2000.

2.5 Frazeologie

2.5.1 Co je to frazeologismus?

Jak uvádí prof. Čermák ve své knize *Slovník české frazeologie a idiomatiky*, je frazeologismus neboli frazém obecný název pro slovní spojení, která jsou ustálená neboli mají mezi sebou pevnou vazbu. Svůj význam ztrácejí pokud bychom přehodili pořadí slov. Například „bez práce nejsou koláče“ by nebyl frazeologismus, kdybychom řekli „koláče nejsou bez práce“. Často se v těchto ustálených spojeních objevuje slovo „jako“ („spí jako dudek“). To jsou frazeologismy, které patří do přirovnání, což je jedním z druhů frazeologie. Dalšími jsou např. rčení, pořekadla nebo pranostiky. Nauka o těchto frazeologických jednotkách se nazývá frazeologie.

2.5.2 Vybrané české frazeologismy spojené s účetnictvím

V této části mé práce se zabývám frazeologií týkající se terminologie účetnictví a jejím členěním. Mezi českými a polskými frazeologismy je značný rozdíl. Můžeme najít frazeologismy jako přirovnání a nebo frazeologismy jako výrazy neslovné. V českém slovníku frazeologismů se objevuje nejvíce frazeologismů spojených se slovem „práce“ jako jsou např. tato: „pracovat/dělat jako brok“ znamená pracovat nebo něco dělat velmi energicky a vytrvale, „dělat/dřít se jako blbec“ je myšleno, že člověk pracuje tak intenzívně, až se zesměšňuje. Když chceme o někom říci, že pracuje horlivě a s velkou chutí, použijeme tohle spojení: „je do práce jako divý/drak“. „Pracuje jako hodiny“ označuje člověka, který svou práci provádí vysoce přesně a spolehlivě.

Dalšími způsoby, jak o člověku říci, že velmi hodně pracuje, jsou: „je do práce jako hrom“ nebo „maká jak d'as“. Když někdo pospíchá s prací, řekneme o něm, že „dělá jako když hoří“. Se slovem „práce“ či „pracovat“ jsou spojena dokonce i zvířata.

Jako příklady uvádím „pracovat jako mezek“, což znamená, že je to práce velmi usilovná a vykonávaná za těžkých podmínek, „pracovitý jako mraveneček“ nebo „pracovitý jako včelička“ jsou ustálená spojení, která nám říkají o člověku, že pracuje neúnavně a trpělivě. Ve slovníku můžeme také najít „dřít se jako otrok“, což znamená pracovat bez ustání až do vyčerpání a nebo spojení „je tu práce jak na kostele“, které nám říká, že se jedná o velké neúměrné množství práce.

Mezi frazeologismy výrazů neslovných, týkajících se stále lexému *práce*, patří např. tohle spojení: „lechtivý na práci“ ve smyslu neochotný k práci. Dále zde nalezneme mnoho přídavných jmen označujících práci. Jsou to tato: „černá práce“ (např. práce s kovy, s uhlím), „herkulovská práce“ (těžká práce), „koňská práce“ nebo „perná práce“ (znamená namáhavá), „marná práce“ (zbytečná), „sviňská práce“ (nepříjemná), „špinavá práce“ (taková, u které se člověk ušpiní), „sisyfovská práce“ (nesmyslná) a „čistá práce“ (označující vykonané dílo). Ustálený výraz „pracovní den“ je část denní doby, kdy se pracuje, a proti tomu „pracovní klid“ je stav nebo den, kdy se nepracuje. Schopnost člověka pracovat se vyjadřuje označením „pracovní síla“.

Dalším často objevujícím se slovem jsou „peníze“, které se vyskytují v mnoha různých frazeologismech. Pokud použijeme spojení „mít peněz jako třísek“, „mít peněz jako hadrů/želez a nebo „balík/pytel peněz“, dáváme tím najevo, že máme opravdu hodně finančních prostředků. Další výrazy spojené s penězi jsou tyto: „drobné peníze“ (mince), „hotové peníze“ (peněžní částka, která je k dispozici k okamžitému placení), „hříšné peníze“ (nepřiměřeně velká finanční částka), „krvavé peníze“ (těžce vydělané finanční prostředky nebo vysoká částka za něco požadovaná), „nekřesťanské peníze“ (neúměrně velká částka za něco požadovaná nebo vydaná za nějakou nedostatečnou protihodnotu), „slušné peníze“ (dosti velká částka peněz), „prašivé peníze“ (sice nezbytné k životu ale jsou opovrhované), „velké peníze“ (značná částka peněz) a „vyhozené peníze“ (částka vydaná zbytečně). V běžném životě se také můžeme setkat s výrokem „za všechny prachy/peníze“, mající vlastnosti v maximální míře. Tento výrok se objevuje i v maximální míře odporu, např.: „Neudělal bych to ani za všechny prachy“. S penězi je spojeno i slovo „platit“, které je také velmi používaným slovem a určitě všichni známe frazeologismus „platit jak mourovatej“ (splácet, platit nepříjemně velkou sumu peněz) a nebo „platit jak blbej“ (platit hodně, zbytečně nebo i za někoho). K těmto slovům se nám vztahuje i spojení které nám vyjadřuje, že někdo peníze naopak nemá a ten je: „chudý jak kostelní myš“.

Uvádím ještě ostatní příbuzné frazeologismy k tématu účetnictví: „cenově dostupný/přístupný“ (přiměřený možnostem zájemců), s čímž se v tomto oboru velice často setkáváme. „Prodat/nechat něco jak to leží/stojí/leží a běží“ (prodat něco najednou nebo také prodat něco výhodně či nechat něco jen tak ležet), „cítit se jak prodaný“ (cítit se někde cize a osaměle), „koupit/vzít něco jak to leží/stojí/leží a běží“ (odnést, vzít, koupit něco najednou bez předběžného uspořádání), „nákupní horečka“ (zvýšený zájem veřejnosti o nákup zboží), „smlouvat jak hokynářka“ (hádat se o cenu), „černý/pokoutní obchod“ (nedovolený, zakázaný), „řetězový obchod“ (spekulační prodej nebo koupě, když se zboží prodává se

ziskem po řadě několika účastníků), „obchodní duch“ (mysl, talent pro obchod), „mravní kapitál“ (souhrn morálních hodnot získaných člověkem), „těžký kapitál“ (velké finanční bohatství, velcí boháči), „mrtvý kapitál“ (neproduktivní, neužitečný), „finanční efekt“ (ekonomický zisk, výsledek nějaké činnosti), „půjčka na věčnou oplátku“ (úmyslem je nikdy ji nevrátit), „půjčka za oplátku“ (odplata někomu za něco osobně nepříjemného, „skryté rezervy“ (dosud neuplatněné), „s rezervou“ (s opatrností), „boží služby“ (mše), „medvědí služba“ (něčemu prospět, s dobrým úmyslem), „platná služba“ (prospěšná jiné osobě), „věrná služba“ (poctivě vykonávaná práce), „výrobní tajemství“ (skutečnost spojená s postupem výroby, jež má zůstat v zájmu výrobce utajena), „bleší trh“ (stánky, místo s krámky), „černý trh“ (nezákonný), „vázaný trh“ (prodej potravin a spotřebního zboží omezený přidělovým hospodářstvím), „volný trh“ (neomezený), „mastný účet“ (nepřiměřeně vysoký peněžní nárok), „být jak báby na trhu“ (štěbetat, být ukecaný), a nebo třeba „železná zásoba“ (připravená pro případ nouze).

Slovo „odměna“ se v účetnictví nebo ekonomii vyskytuje jako odměna za nějakou vykonanou práci nebo práci navíc...je to vlastně ohodnocení. Ve slovníku frazeologismů toto slovo najdeme ve stejném významu jako jsou např.: „královská odměna“, „sladká odměna“ a „zasloužená odměna“, které znamenají v podstatě to samé...je to štedrá, velkorysá odměna, blažící odplata a po zásluze získaná. Zato například „společnost“ ve smyslu vybudovaného podniku se objevuje ve spojení jako „nóbl společnost“, což je vyšší vrstva společnosti neboli seskupení lidí této společnosti. Dále potom „uzavřená společnost“ jako určitý okruh lidí, který se nějakým způsobem od ostatních izoluje, a nebo „konzumní společnost“, která znamená etapu ve společenském vývoji, v níž se příslušníci materiálně zajištěných vrstev zaměřují na uspokojení osobních potřeb. Takže si můžeme všimnout, že to s podnikem jako takovým nemá nic společného.

Také slovo „vada“ se vyskytuje v několika případech, které buď úzce souvisí ve významu s naším tématem a nebo mu nejsou vůbec podobná. Příkladem je „skrytá vada“ a „zjevná vada“, kde je význam buď nějakým nezřetelným nedostatkem a nebo naopak patrný a zřetelný nedostatek např. nějakého zboží. Kdežto „kosmetická vada“ se týká člověka a jeho drobných nedostatků vzhledu.

Hodně známými frazeologismy jsou i „zákon džungle“ (způsob života založený na boji), „zákon schválnosti“ (jev vyvozovaný z nepříznivých zkušeností) a nebo „být opilý jak zákon káže“ (velmi a nepříjemně opilý). Zákon je z právního hlediska brán jako právní předpis, ovšem v těchto případech je to vlastně v podobném významu, takže se to od sebe moc neliší.

„Číslo“ se objevuje ve slovnících jako „parádní číslo“ ve smyslu, části např. nějakého programu, které vyniká svou mimořádností a nebo „jednací číslo“ jako spis či předmět nějakého jednání. V účetnictví mluvíme spíše o matematických číslech nebo číslech účtů. Najdeme zde ale hodně konkrétních číslovek. Jsou to například „osmý div světa“ (něco zázračného), „to je jednička jak bič“ (pochvala, výsledek hodnocení), „jsou jak dva bratři“ (mají hodně společného, jsou si velmi podobní), „jsou jeden jak druhý“ (oba jsou stejně špatní, stejně vinni), „jeden lepší než druhý“ (mimořádně dobrý, ironicky lze myslet jako špatný), „to je jak pro dva“ (je toho příliš mnoho), „je jak za dva nic“ (malý, útlý, slabý), „že mě tam ani čtyřmi páry koní/volů nedostane“ (za žádných okolností, individuální nechut k něčemu), „jsou jako dva holoubci“ (nejlepší shoda, láska), „tvářit se, jak kdyby neuměl do pěti počítat“ (tvářit se nevinně až naivně), „silná čtyřka“ (čtyři významné osobnosti), „hrát první housle“ (být na prvním místě, velmi důležitý) nebo „hrát druhé housle“ (podružná úloha v nějakém prostředí).

2.5.3 Vybrané polské frazeologismy spojené s účetnictvím

V polském jazyce se konkrétní čísla v ustálených slovních spojení objevují také velmi často. Nalezneme zde ku příkladu „być gdzieś jedną nogą“ (często zmieniać miejsce pobytu), „jak jeden mąż“ (wszyscy razem, wspólnie), „jechać na jednym wózku“ (być w podobnej sytuacji, jak ktoś inny), „policzyć coś (kogoś) na palcach (1 ręki)“ (czegoś jest bardzo mało). U slova „trzy“ zase najdeme „wtracać (albo wtracić, wsadzać, wtykać) swoje trzy grosze“ ve smyslu nie będąc pytany, odzywać się albo wtracać się do czegoś. Ostatní frazémy, které se vztahují k našemu tématu jsou slova kupovat, peníze, potřeba, práce, prodej, suma, vkládat či vložit a nebo značka. Níže uvádím příklady těchto spojení.

„Kupować/kupić kota w worku” znamená v polském jazyce nabywać, przyjmować coś bez przyjrzenia się temu. Pro vyjádření polského frazeologismu, že zbytečně vyhazujeme peníze, použijeme spojení: „wyrzucać pieniądze w błoto/za okno” (wydawać pieniądze lekko-myślnie, zbytno nimi szafować), což se shoduje i s českým spojení „vyhazovat peníze z okna”. „Za psie pieniądze/za psi pieniądz” (bardzo tanio), česky lacině.

Něco, co má minimální hodnotu, poláci vyjadřují frazeologismem „kropla w morzu potrzeb” (znikoma ilość). O něčem zbytečném se mluví jako že je něco „potrzebne jak dziura w moście” (niepotrzebne, zbyteczne).

„Syzyfowa praca” (praca ciężka i bezcelowa) se používá i českém jazyce a ve významu se tento frazeologismus neliší. Dalšími polskými příklady spojených s prací jsou „wypadek przy pracy” (potknięcie, błąd w sztuce), „krecia robota” (działalnie skryte, destrukcyjne), „robota pali się/paliła się komuś w rękach” (ktoś pracuje bardzo szybko), „przyjąć/przyjmować coś za dobrą monetę” (traktować coś serio).

„Mieć pełne ręce roboty” (być bardzo zajęтым) se shoduje s českým frazeologismem „mít plné ruce práce”, a také to znamená, že máme hodně práce a „nevíme, kam dřív skočit”.

„Nie sprzedac łatwo swej/swojej skóry” je doslovně přeloženo jako neprodat levně svou kůži, což je podle mého názoru ve smyslu, že se člověk nemá hned vzdávat. Ve slovníku najdeme tohle vysvětlení: „najczęściej w odniesieniu do realiów jakiejś rywalizacji, wprawdzie ulec przeciwnikowi, ale po walce, honorowo, nie rezygnować do końca w przegranym pojedynku”.

Uvádím ještě jiná spojení: „bajońskie sumy” (bardzo dużo peeniędzy), „wkładać coś komuś do głowy” (starać się coś komuś przekazać, wpajać coś komuś), „nie mieć co do garnka włożyć” (biedować), „włożyć/kłaść coś między bajki” (uznać coś za nieprawdziwe), „dać/dawać się komuś/czemuś we znaki” (mocno dokuczyć), „stać/stanąc pod znakiem zapytania” (o czymś niepewnym budzącym wątpliwości).

2.5.4 Rozdíly mezi českými a polskými frazeologismy

Tato slovíčka zaměřená na účetnictví a s nimi spojené frazeologismy se v zásadě ve češtině a polštině až tak neliší. Máme spoustu společných frazeologismů, které používají oba jazyky, i když zní jinak nebo mají jinou větnou strukturu. Příkladem je slovo „práce”, které má několik společných frazeologismů. Ve slovníku najdete „pracovitý jako mraveneček”, „syzyfova práce”, a nebo „mít plné ruce práce”, které se shodují s polskými frazémy.

Ve slovnících není snadné najít spojení, která by byla blízká účetnictví. Takových frazeologismů mnoho není. Většinou jsou to slova, která vypadají, že mají s tímto tématem hodně společného, ale význam celého slovního spojení už tak nevypadá. Například jsme si mohli všimnout slova „vada”, které na první pohled může vypadat, že má hodně společného s naším tématem, ale ve frazeologismu „kosmetická vada” vidíme, že je hodně vzdálené.

Závěrem chci tedy říci, že podle mého názoru má každý jazyk frazeologismy přizpůsobené svému jazyku, kultuře a historii a je důležité, kde a kdy taková spojení vznikla a jak se dál rozvíjela.

2.6 Zrádná slova

2.6.1 Zrádná slova cizího původu

Jedná se o slova přejatá, která tvoří zvláštní skupinu zrádných slov cizího původu mezi češtinou a polštinou. V polském jazyce jsou to především slova, která jsou pevně zaryta do lexikálního systému současného spisovného polského jazyka. Většinou se zařazují do neutrální slovní zásoby. Kdežto v českém jazyce jsou to hlavně slova, která jsou zastaralá, knižní nebo hovorová a do spisovné češtiny již nepatří. Jsou to slova převzatá z němčiny neboli přes němčinu i z jiných jazyků. (viz Lotko, E., *Zrádná slova v polštině a češtině*, s. 17)

Příkladem je polské slovo „pilot“, které neznamena v tomto jazyce pouze letec nebo osoba, která ovládá letadlo jako je tomu v češtině, ale je to rovněž navigátor a průvodce (pilot portowy = přístavní navigátor, pilot turystów zagranicznych = průvodce zahraničních turistů). „Gabinet“ a nebo slovo „konkurencja“ mají v polštině také více významů než v češtině jako např. gabinet dentystyczny = zubní ordinace, konkurencja naciarska = lyžarský závod.

Další fakt, který souvisí s uvedenými rozdíly je i to, že cizí pojmenování v polštině má bohatě rozvinutou slovní čeleď, protože můžeme od těchto slov snadno odvozovat.

Např.:	<i>pol.</i>	kasa	<i>čes.</i>	kasa
		kasiarz		kasář
		kasowy		-
		kasowość		-
		kasjer		-
		kasjerski		-

(viz Lotko, E., *Zrádná slova v polštině a češtině*, s.18–19)

Jinými slovy lze tedy říci, že polština má v tomto ohledu bohatší slovní zásobu, což znamená, že některá slova mají i více významů, než naše česká a také se dají více odvozovat. Ale důležitým faktem je i to, že pro češtinu jsou to už mnohdy slova, která se nepoužívají v běžné mluvě. Dobrým příkladem je výše uvedené slovo „kasa“, které se v běžném každodenním používání už skoro vůbec neobjevuje.

2.6.2 Rozdíly mezi českými a polskými zrádnými slovy

Český a polský jazyk jsou jazyky, které jsou si velmi blízké i podobné. Také slovenský jazyk je příbuzný a i dost podobný polskému i českému jazyku. V polštině je mnoho slov, kterým rozumíme, aniž bychom se tento jazyk museli učit. Taková slova rozpoznáme hlavně díky výslovnosti, která se v některých případech moc neliší. Psané slovo už bychom asi poznávali hůř a nemuseli mu rozumět, kdybychom vůbec neznali, jak se některá písmena v polštině vyslovují (ą, ę, ł, ż). Uslyšíme-li polská slova, která jsou podobná slovům českým, rozumíme jim. Mohou to být např. podstatná jména (pies, kwiat, dom, chłopiec...), přídavná jména (stary, młody, dobry, zły, wielki, mały...), číslovky (jeden, dwa, trzy, cztery, pięć...), slovesa (być, pić, mieć, chcieć, powiedzieć...), příslovce (niekiedy, często...), předložky (z, w, od...), spojky (ale, albo...) a nebo i některé částice (niech, niechby...).

Problém nastává, když narazíme na polská slova, která vypadají podobně jako naše česká slova, nebo dokonce i stejně zní, ale významem se úplně liší. Nazýváme je „zrádnými slovy“. Takže příliš důvěřovat tomu, že je snadné porozumět nebo tomu, že jsou si tyto dva jazyky blízké, se nemusí vyplatit.

„Zrádná slova v polštině a češtině lze považovat takové lexikální jednotky, které jsou v obou jazycích formálně shodné nebo podobné, ale významově nebo i stylově odlišné“⁵

Zrádné slovo závisí na genetické příbuznosti zkoumaných jazyků. V polském a českém jazyce jsou to vlastně lexémy, které jsou v obou jazycích podobné či stejné svou formou, ale liší se významově. Výzkum zrádných slov je důležitý především z hlediska slovníkového využití. (viz Lotko, E., *Zrádná slova v polštině a češtině*, str. 10)

Příklady tzv. „jazykových pastí“ neboli dvojice zdánlivě si odpovídajících výrazů, jsem zapsala do tabulky (viz níže).⁶

⁵ LOTKO, E., *Zrádná slova v polštině a češtině*, Praha 1997.

⁶ V tabulce jsou slova rozdělena do dvou sloupců, z nichž v levém sloupci je slovo v polském jazyce a v pravém je slovo v českém jazyce. U každého slova je uveden jeho význam (někdy má významů i více) a příklady slovních spojení.

2.6.3 Tabulka zrádných slov:

Polskie slovo	České slovo
<p><u>Biuro</u> 1. <i>kancelář</i> (biura zakładu przemysłowego = kanceláře průmyslového podniku) 2. <i>byro, výkonný orgán</i> (biuro polityczne = politické byro)</p>	<p><u>Byro</u> <i>biuro polityczne</i> (rozhodnutí politického byra = decyzja biura politycznego)</p>
<p><u>Brak</u> 1. <i>nedostatek</i> (brak czasu = nedostatek času) 2. <i>mezera</i> (braki w wykształceniu = mezery ve vzdělání)</p>	<p><u>Brak</u> <i>tandeta, brak</i> (prodávat braky = sprzedawać tandetę)</p>
<p><u>Brakować</u> 1. <i>chybět</i> (brakowało mu sił = chybělo mu sil) 2. <i>vyřazovat</i> (brakować produkty = vyřazovat výrobky)</p>	<p><u>Brakovat</u> 1. <i>przeszukiwać, przetrząsać</i> 2. <i>brakować</i> 3. <i>rabować</i> (brakovat zásoby potravin = rabować zapasy żywności)</p>
<p><u>Bursa</u> <i>internát</i> (mieszkać w bursie = bydlet v internátě)</p>	<p><u>Burza</u> <i>giełda</i> (obchodovat na burze = handlować na giełdzie)</p>
<p><u>Cena</u> <i>cena</i> (ceny idą w górę = ceny stoupají)</p>	<p><u>Cena</u> 1. <i>cena</i> 2. <i>nagroda</i> (získat první cenu = otrzymać pierwszą nagrodę)</p>
<p><u>Czastka</u> <i>częstecka</i> (częstki materii = částčky hmoty)</p>	<p><u>Částka</u> <i>suma, kwota pieniędzy</i> (vypůjčit si slušnou částku = požyczyć sobie ładną sumę)</p>
<p><u>Dochód</u> <i>příjem</i> (miesięczny dochód = měsíční příjem)</p>	<p><u>Důchod</u> 1. <i>dochód, przychód</i> (státní důchod = dochód państwowy) 2. <i>emerytura</i> (brát důchod = pobierać emerytur)</p>
<p><u>Dowód</u> 1. <i>důkaz</i> (dowód winy = důkaz viny) 2. <i>průkaz, úřední dokument</i> (dowód osobisty = osobní průkaz)</p>	<p><u>Důvod</u> <i>powód, przyczyna</i> (zdravotní důvody = powody zdrowotne)</p>
<p><u>Handel</u> <i>obchod</i> (ożywiony handel = čilý obchod)</p>	<p><u>Handl</u> 1. <i>handel</i> 2. <i>targowanie</i> (kupovat bez handlu = kupować bez targowania)</p>

<p><u>Jednać</u> 1. <i>získávat</i> (jednać sobie przyjaciół = získávat si přátele) 2. <i>usmiřovat</i> (jednać rozniewanych = usmiřovat hněvající se)</p>	<p><u>Jednat</u> 1. <i>postępować</i> (jednat poctivě = jednać uczciwie) 2. <i>obchodzić się</i> (umí jednat s lidmi = potrafi obchodzić się z ludźmi) 3. <i>rokować</i> (jednat o míru = rokować o pokoju) 4. <i>omawiać, poruszać</i> (ksiha jednać o... = książka omawia...)</p>
<p><u>Nagroda</u> 1. <i>cena</i> (główna nagroda = hlavní cena) 2. <i>náhrada, odměna</i> (sowita nagroda = bohatá odměna)</p>	<p><u>Náhrada</u> 1. <i>odszkodowanie, rekompensata</i> (válečná náhrada = odszkodowanie wojenne) 2. <i>zastępstwo</i> (určit za sebe náhradu = wyznaczyć za siebie zastępstwo)</p>
<p><u>Nakład</u> 1. <i>wýdaj, náklad</i> (nakłady inwestycyjne = investiční náklady) 2. <i>náklad</i> (masowe nakłady książek = masové náklady knih) 3. <i>wydání</i> (powieść ukazała się nakładem PIW = román byl vydán PIW)</p>	<p><u>Náklad</u> 1. <i>ładunek, ciężar</i> (tekutý náklad = ładunek płynny) 2. <i>wydatek, koszt</i> (výrobní náklady = koszty produkcji) 3. <i>nakład</i> (náklad knihy = náklad książki)</p>
<p><u>Obchód</u> 1. <i>vizita, obchůzka</i> (obchód w szpitalu = vizita v nemocnici) 2. <i>oslava</i> (organizować obchody = organizovat oslavy)</p>	<p><u>Obchod</u> 1. <i>handel</i> (zahraniční obchod = handel zagraniczny) 2. <i>sklep</i> (nakoupit v obchodě = zrobić zakupy w sklepie)</p>
<p><u>Odbyt</u> <i>řitní otvor</i></p>	<p><u>Odbyt</u> <i>zbyt</i> (zajistit odbyt = zapewnić zbyt)</p>
<p><u>Odmiana</u> 1. <i>změna</i> (odmiana na lepsze = změna k lepšímu) 2. <i>varianta</i> (regionalne odmiany języka = regionální varianty jazyka) 3. <i>flexe</i> (odmiany rzeczowników = flexe podstatných jmen)</p>	<p><u>Odměna</u> 1. <i>wynagrodzenie</i> (peněžitá odměna = penízene wynagrodzenie) 2. <i>nagroda</i> (věčná odměna = nagroda rzeczowa) (mimořádná odměna = bonus)</p>
<p><u>Oświadczenie</u> <i>prohlášení, proklamace</i> (urzoczyste oświadczenie rządu = slavnostní prohlášení vlády)</p>	<p><u>Osvědčení</u> <i>zaświadczenie, świadectwo</i> (devizové osvědčení = świadectwo celne, karnet)</p>
<p><u>Państwo</u> 1. <i>stát</i> (państwo kulturalne = kulturní stát) 2. <i>manželé</i> (państwo Nowakowie = manželé Novákovi) 3. <i>dámy a pánové</i> – oslovení</p>	<p><u>Panstwo</u> <i>państwo</i> (panstwo ze zamku = państwo z zamku)</p>

<p><u>Pensja</u> <i>plat, gáże</i> (pensja miesięczna = měsíční plat)</p>	<p><u>Penze</u> 1. <i>emerytura</i> (být v penzi = být na emeryturze) 2. <i>opłata za wyżywienie</i> (pobyt s plnou penzi = pobyt z peľným wyżywieniem)</p>
<p><u>Plat</u> 1. <i>kus</i> (płat płótna = kus plátna) 2. <i>plát</i> (ukroić płat mięsa = ukrojit plát masa) 3. <i>křídlo</i> (płat wolnonośny = samostatné křídlo) 4. <i>polovina</i> (platy mózgowé = poloviny mozku)</p>	<p><u>Plat</u> <i>placa, pobory</i> (stálý plat = stała placa)</p>
<p><u>Platny</u> 1. <i>placeny, za úhradu</i> (płatna praktyka = placená praxe) 2. <i>splatny</i> (płatny z góry = splatný předem)</p>	<p><u>Platny</u> 1. <i>obowiazajacy</i> (płatné rozhodnutí = obowiazajaca decyzja) 2. <i>wazny</i> (płatny pas = wazny paszport) 3. <i>cenny, istotny</i> (płatná pomoc = cenna pomoc)</p>
<p><u>Platnośc</u> <i>placeni, platba</i> (płatnośc handlowa = obchodní platba)</p>	<p><u>Platnost</u> <i>waznośc</i> (platnost smlouvy = waznośc umowy)</p>
<p><u>Podpora</u> <i>opěra, podpora</i> (podpora teleskopowa = teleskopická opěra)</p>	<p><u>Podpora</u> 1. <i>pomoc</i> (akce na podporu chudým = akcja na pomoc ubogim) 2. <i>zasilek, zapomoga</i> (podpora v nezameřtnanosti = zasilek dla bezrobotnych) 3. <i>podpora</i> (podpora kloubová = podpora przegubowa)</p>
<p><u>Poslać</u> 1. <i>poslat</i> (poslać zaproszenie = poslat pozvánku) 2. <i>ustlat</i> (poslać komuś na podłozie = ustlat někomu na podlaze)</p>	<p><u>Poslat</u> <i>poslać</i></p>
<p><u>Powolanie</u> <i>zalıbeni</i> (był lekarzem z powolania = měl zálibu v lékařském powolání)</p>	<p><u>Povolání</u> <i>zawód, profesja</i> (svobodné povolání = wolny zawód)</p>
<p><u>Przepis</u> 1. <i>prawidlo, zasada</i> (przepisy ortograficzne = pravopisná pravidla) 2. <i>predpis</i> (przepis lekarski = lékařský předpis)</p>	<p><u>Přepis</u> 1. <i>odpis, kopia</i> (přepis textu = odpis textu) 2. <i>transliteracja</i> (přepis z azbuky dolatinky = transliteracja z azbuki na pismo łacińskie) 3. <i>transkrypcja</i> (fonetický přepis = transkrypcja fonetyczna) 4. <i>adaptacja</i> (filmový přepis románu = adaptacja filmowa powieści)</p>

<p><u>Przeprawa</u> <i>przejazd, przechod</i> (przeprawa przez góry = przechod přes hory)</p>	<p><u>Přeprava</u> <i>transport, przewóz</i> (přeprava osob = transport osób)</p>
<p><u>Przewód</u> 1. <i>vedení</i> (przewód elektryczny = elektrické vedení) 2. <i>vodič</i> (przewód obojętny = nulový vodič, przewód oddechowy = dýchací cesty, przewód pokarmowy = zažívací trakt) 3. <i>potrubí</i> (przewód wodociągowy = vodní potrubí)</p>	<p><u>Převod</u> 1. <i>przelew</i> (bankovní převod = przelew bankowy) 2. <i>przesunięcie, przeniesienie</i> (převod materiálu mezi sklady = międzymagazynowe przesunięcie materialu) 3. <i>przekładnia</i> (brzdový převod = przekładnia hamulcowa)</p>
<p><u>Przychód</u> 1. <i>przyjem, zisk</i> (przychody gotówkowe = hotovostní příjmy) 2. <i>aktywa</i> (prowadzić po stronie przychodów = vést na straně aktiv)</p>	<p><u>Příchod</u> 1. <i>przyjście</i> (pozdní příchod = opóźnione przyjście) 2. <i>początek</i> (příchod jara = początek wiosny) 3. <i>wejście</i> (příchod do budovy = wejście do budynku)</p>
<p><u>Robota</u> <i>práce</i> (ręczna robota = ruční práce)</p>	<p><u>Robota</u> 1. <i>pańszczyzna</i> (zrušení roboty = zniesienie pańszczyzny) 2. <i>harówka, ciężka praca</i> (vyčerpávající robota = mozolna harówka)</p>
<p><u>Rząd</u> 1. <i>řada</i> (równy rząd = rovná řada) 2. <i>vláda</i> (despotyczne rządy = despotická vláda)</p>	<p><u>Řád</u> 1. <i>regulamin</i> (školní řád = regulamin školy) 2. <i>system</i> (hospodářský řád = system gospodarczy) 3. <i>zakon</i> (jeziutský řád = zakon Jezuitów) 4. <i>order, odznaczenie</i> (obdržet řád = otrzymać order)</p>
<p><u>Schodek</u> <i>schod</i> (zejść po schodach = sejít po schodech)</p>	<p><u>Schodek</u> <i>deficyt, manko</i> (schodek v prodejně = manko sklepowe)</p>
<p><u>Sklep</u> <i>obchod</i></p>	<p><u>Sklep</u> <i>piwnica</i></p>
<p><u>Spadek</u> 1. <i>pád</i> (spadki meteorytów = pády meteoritů) 2. <i>úbytek, pokles</i> (spadek temperatury = pokles teploty) 3. <i>spád, sklon</i> (stromy spadek = strmý sklon) 4. <i>dědictví</i> (spadek po rodzcich = dědictví po rodičích)</p>	<p><u>Spadek</u> <i>nektar</i></p>

<p><u>Spolecznik</u> angażovaný člověk</p>	<p><u>Společník</u> 1. <i>współtowarzysz</i> (společník na cestách = współtowarzysz podróży) 2. <i>wspólnik, partner</i> (obchodní společník = partner handlowy)</p>
<p><u>Stan</u> 1. <i>stav, úroveň</i> (stan vody = stav vody) 2. <i>pás</i> (mieć w stanie 72cm = mít v pase 72cm) 3. <i>stát</i> (Stany Zjednoczone Ameryki Północnej = Spojené státy severoamerické)</p>	<p><u>Stan</u> 1. <i>namiot</i> (turistický stan = namiot turystyczny) 2. <i>dowództwo</i> (hlavní stan armády = główne dowództwo armii)</p>
<p><u>Statek</u> 1. <i>lod'</i> (statek handlowy = obchodní loď) 2. <i>nádobí</i> (pozmywać statki = umývat nádobí)</p>	<p><u>Statek</u> 1. <i>gospodarstwo rolne</i> (státní statek = państwowe gospodarstwo rolne) 2. <i>posiadłość, majątek ziemski</i> (prodal své statky = sprzedał svoje posiadłości)</p>
<p><u>Styk</u> 1. <i>dotyk, styk</i> (linia styku = linie dotyku) 2. <i>pomzi</i> (styk dwóch kultur = pomzi dvou kultur) 3. <i>elektryký kontakt</i> (styki przerywacza = kontakty przerušowace)</p>	<p><u>Styk</u> 1. <i>stosunek</i> (společenské styky = towarzyskie stosunki) 2. <i>styk</i> 3. <i>obrót, rozliczenie</i> (devizový styk = obrót dewizowy, platební styk = rozliczenie płatnicze)</p>
<p><u>Ucztować</u> <i>účastnit se hostiny</i> (lubił często ucztować = rád se často účastnil hostin)</p>	<p><u>Účtovat</u> 1. <i>fakturować</i> (účtovat za služby = fakturować usługi) 2. <i>księgować</i> (účtovat systematyczny = systematyczne księgować)</p>
<p><u>Urok</u> 1. <i>půvab, krása</i> (urok muzyky = krása hudby) 2. <i>uřknutí</i> (diabelski urok = ďábelské uřknutí)</p>	<p><u>Úrok</u> <i>procent, odsetek</i> (bankovní úroky = odsetki bankowe)</p>
<p><u>Ustawa</u> <i>zákon</i> (ustawa finansowa = finanční zákon)</p>	<p><u>Ústava</u> <i>konstytucja</i> (nová ústava = nowa konstytucja)</p>
<p><u>Utracić</u> <i>ztratit</i> (utracić pamięć = ztratit paměť)</p>	<p><u>Utratit</u> <i>wydać</i> (utratit peníze = wydać wszystkie pieniądze)</p>
<p><u>Wygoda</u> <i>pohodlí</i> (dbać o swoją wygodę = starat se o své pohodlí)</p>	<p><u>Výhoda</u> <i>korzyść, ulga</i> (finanční výhoda = korzyść finansowa)</p>

<p><u>Wynos</u> <i>przes ulicę</i>, pouze ve spojení s předložkou „na” (obiady na wynosy = obědy přes ulici)</p>	<p><u>Výnos</u> 1. <i>rozporządzenie</i> (úřední výnos = rozporządzenie urzędowe) 2. <i>dochód, zisk</i> (čistý výnos = czysty zisk) 3. <i>wydajność</i> (hektarový výnos = wydajność z hektara)</p>
<p><u>Wypis</u> 1. <i>chrestomatie</i> (wypisy z literatury polskiej = chrestomatie z polské literatury) 2. <i>wypis</i> (wypis rachunku = výpis z účtu)</p>	<p><u>Výpis</u> <i>wypis, wyciąg</i> (výpis ze soudního rejstříku = wyciąg z rejestru sądowego)</p>
<p><u>Zakon</u> <i>řád</i> (zakon jezuitów = jezuitský řád)</p>	<p><u>Zákon</u> 1. <i>ustawa</i> (finanční zákon = ustawa finansowa) 2. <i>prawo</i> (zákon hodnoty = prawo wartości)</p>
<p><u>Zakonnik</u> <i>mnich</i> (bedny zakonnik = chudý mnich)</p>	<p><u>Zákonník</u> <i>kodeks</i> (trestní zákoník = kodeks karny)</p>
<p><u>Zapas</u> 1. <i>zásoba</i> (zapas węgla = zásoba uhlí) 2. <i>náplń</i> (zapas do długopisu = náplń do kuličkové tužky) 3. <i>zółka</i> (zapas u spódnicy = záložka u sukni) 4. <i>boj</i> (krwawe zapasy = krvavé boje)</p>	<p><u>Zápas</u> 1. <i>walka</i> (zápas se żywlem = walka z żywiołem) 2. <i>spotkanie sportowe, mecz</i> (mezistátní zápas v kopané = międzynarodowy mecz w piłce nożnej)</p>
<p><u>Zapłata</u> 1. <i>zapłacení</i> (zapłata czekiem = zaplacení šekem) 2. <i>wydziałek, odměna</i> (zapłata za wykonaną pracę = odměna za vykonanou práci)</p>	<p><u>Záplata</u> <i>łata</i> (záplata na koleně = łata na kolonie)</p>
<p><u>Zasobny</u> <i>zasobeny, bogaty</i> (zasobna spiżarnia = zásobená spíže)</p>	<p><u>Zásobní</u> <i>zapasowy, rezerwowy</i> (zásobní potraviny = żywność zapasowa)</p>
<p><u>Zboże</u> <i>obilí</i> (dobry Barunek zboża = dobrý druh obilí)</p>	<p><u>Zboží</u> <i>towar</i> (zboží z dovozu = towar z importu)</p>
<p><u>Zbyt</u> 1. <i>odbyt, prodej</i> (zbyt detaliczny = maloobchodní prodej) 2. <i>próiz</i> (jest zbyt duży = je příliš velký)</p>	<p><u>Zbýt</u> <i>pozostać</i> (zbyło pár korun = pozostało kilka korun)</p>

2.6.4 Co říci na závěr o zrádných slovech?

Na základě tabulky mohu tedy říct, že polský a český jazyk má opravdu hodně podobných slov, které nás klamou svou formou, jelikož podstata těchto slov je úplně odlišná.. Například taková slova jako *wynos* oproti českému *výnos*, která vypadají totožně, ale jejich definice je zcela jiná. Nebo dalším takovým příkladem je *zakon* a *zákon*, *ustawa* x *ústava*, *utracić* x *utratit*, *powołanie* x *povolání* nebo třeba i *przeprawa* x *přeprava*, u kterých bychom se mohli také mylně domnívat, že v polštině jsou totéž co v češtině.

Se zrádnými slovy se můžeme setkat i mezi anglickým a českým jazykem například *ang.* „pasta“ = těstoviny x *čes.* „pasta“ = např. zubní pasta. Dále existují i slovníky pro rozlišení českých a německých zrádných slov jako je *Slovník zrádných slov v němčině* od autorky Věry Höppnerové.⁷

Nesprávnou volbou výrazu pak dochází k poruchám v komunikaci a nedorozuměním, které mohou být někdy i větší, než jaká jsou způsobena použitím např. jen špatné koncovky nebo slovosledu. Samozřejmě je důležité mít dostatečnou jazykovou praxi, abychom bez náležitého poučení zvolili ten správný výraz. (E. Lotko, Zrádná slova v polštině a češtině)

Tato část mé bakalářské diplomové práce může, podle mého názoru, sloužit jako doplňkový materiál k výuce. Se zrádnými slovy se běžně studenti nesetkávají a myslím si, že je to zajímavá kapitola, které by mohla studenty zaujmout.

⁷ HÖPPNEROVÁ, V., *Slovník zrádných slov v němčině*, Praha 2006.

3. PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 Úvod

Sněžila jsem se vytvořit tématické pracovní hravou formou, aby nebyla jednotlivá cvičení nudná nebo aby se neopakovala. Účetnictví jako takové není u studentů příliš oblíbeným tématem u žáků, proto jsou má cvičení zaměřena tak, aby čtenáře upoutala a aby je jednotlivá cvičení bavila.

Tématické pracovní listy obsahují základní terminologii i jejich definice, která studentům pomůže s vyplňováním kontrolních cvičení. Text v tématických pracovních listech „Polityka (zasady) rachunkowości” jsem zvolila proto, že není příliš dlouhý a ani se v něm neobjevují dlouhá souvětí nebo případné těžké slovní obraty. Dalším důležitým faktorem pro výběr tohoto textu pro mě bylo i to, že jsou v něm obsažena slova, která se nacházejí v mých tématických pracovních listech, takže by nemělo být moc obtížné tomuto textu porozumět.

Použila jsem i pár obrázků, i když se jich v samotném oboru moc nevyskytuje. V polsko-českém a česko-polském oddíle jsem vytvořila pomocí počítačového programu popis obrázku, resp. ukázky, jak vypadají strany účtu a co se na nich účtuje. Poslední cvičení je doplňování písmenek právě podle toho, co je na obrázku a ještě z vyplněných slov vychází tajenka. To je podle mého názoru pro studenta motivací k vyplnění takové tajenky, aby zjistil, zdali mu to správné slovo vyjde a zdali to má vlastně správně vyplněné.

Jednotlivá cvičení jsou zaměřena na překlad, pochopení a porozumění textu, používání slovíček ve větách, používání slovíček v různých pádech, osvojení tématu a na psanou formu slova. K pracovním listům patří i klíč ke cvičení, kde jsou uvedena všechna správná řešení jednotlivých cvičení.

Slovníček používaných slov spojených s účetnictvím je důležitou složkou mé práce, protože pomůže budoucím čtenářům rozvíjet svou slovní zásobu a blíže se seznámí s určitými pojmy. Na CD-ROMu je tento slovníček v úplné verzi v programu Access, kde jsou všechny definice, slovní spojení i příklady vět.

3.2 Tématické pracovní listy

3.2.1 Slovní zásoba

CZ	PL
Účetnictví - písemné zaznamenávání informací o hospodářských jevech podniku a to v peněžních jednotkách	Księgowość (rachunkowość) - to pisemny zapis informacji na temat zjawiska gospodarczego i biznesowego w jednostkach pieniężnych
Společnost - organizační a hospodářské jednotka zapojená do hospodářské činnosti	Przedsiębiorstwo (jednostka gospodarcza) - organizacyjna i ekonomiczna jednostka prowadząca działalność gospodarczą
Rozvaha - výkaz aktiv a pasiv účetní jednotky na začátku (počáteční rozvahy) a na konci (konečný zůstatek) vykazovaného (účetního) období	Bilans - to zestawienie aktywów i pasywów jednostki na początek (bilans otwarcia) i koniec (bilans zamknięcia) okresu rachunkowego
Náklady - peněžní výdaje vzniklé v dané společnosti	Koszty - nakłady poniesone przez przedsiębiorstwo w celu wytworzenia określonego produktu
Výnosy - představuje peněžní částky, které podnik získal z veškerých svých činností za určité období	Dochody - stanowi kwotę, którą firma otrzymała ze wszystkich swoich działań na pewien okres
Odběratel - osoba, které je dodavatel povinen vykonat činnosti (např. práce, služby, zboží, výrobky, materiály, atd.), obvykle na základě smlouvy	Odbiorca - osoba upoważniona do odbioru czegoś
Dodavatel - v ekonomii fyzická nebo právnická osoba, která je účastníkem transakce (poskytuje služby a dodává zboží)	Kontrahent (dostawca, dostarczyciel) - w ekonomii, osoba fizyczna lub osoba prawna będąca stroną transakcji
Ztráta - vzniká, když výdaje přesáhnou příjmy a rozdílem je ztráta - náklady jsou vyšší než výnosy	Strata - w przedsiębiorstwie wielkość, o którą uległy zmniejszeniu własne fundusze, w rachunkowości jest to ujemny wynik finansowy przedsiębiorstwa lub określonej inwestycji albo pożyczki
Zisk - v účetnictví je to kladný hospodářský výsledek podniku a nebo konkrétní investiční činnost - výnosy jsou vyšší než náklady	Zysk - nadwyżka utargu nad kosztami produkcji - dochody są wyższe od kosztów

Závazek - to je vztah mezi dlužníkem a věřitelem	Zobowiązanie - to powiązanie między dłużnikiem i wierzycielem, to do czego jest ktoś zobowiązany
Pohledávka - právo podniku na zaplacení určité peněžní částky - pohledávky jsou jasná aktiva	Należność - suma, którą należy komuś wypłacić
Dlužník - má povinnost vůči věřiteli v budoucnosti něco udělat nebo dát	Dłużnik - jest zobowiązany wobec wierzycielowi w przyszłości coś zrobić czy dać
Věřitel - má oprávnění očekávat splnění závazku, popřípadě jej i vymáhat	Wierzyciel - ma uprawnienie oczekiwać spełnienie obowiązku, lub nawet jej wymagać
Účet - slouží k zachycení účetních případů, má dvě strany, číslo a název	Konto - służy do notowania transakcji, - konto ma dwie strony, numer i nazwę
Má dáti - levá strana účtu	Winien (Wn), Debet (Dt) - lewa strona konta
Dal - pravá strana účtu	Ma, Credit (Ct) - prawa strona konta
Příjmy - rozumíme všechny peníze, které jsme v daném období obdrželi a nebo přijali	Przychody - rozumiemy wszystkie pieniądze, jakie mieliśmy w roku otrzymać albo przyjąć
Výdaje - všechny peníze, které jsme naopak během téhož období vydali (proto výdaje)	Wydatki - to wszystkie pieniądze, które przeciwnie w tym samym czasie poszedły - suma pieniędzy wydana na coś - koszt
Zásoby - oběžný majetek, který má jednorázovou spotřebu, může být nakupovaný nebo vyrobený ve vlastní režii	Zasoby - jest majątkem obrotowym, który ma jednorazowe zużycie, może być kupiony albo tworzony na własne potrzeby - znaczna ilość, nagromadzenie czego
Polotovar - výrobek získaný v určité fázi výroby, určený k dalšímu zpracování	Półfabrykat (półwyrób) - produkt otrzymywany w jakiejś fazie produkcji, przeznaczony do dalszej obróbki
Materiál - patří do oběžných aktiv - zásoba	Material - należa do aktywów obrotowych - to zasoby
Zboží - výrobek určený k prodeji	Towar - produkt przeznaczony do sprzedaży
Faktura - podrobný dokument o prodeji - musí mít informace o transakci mezi prodávajícím a kupujícím (přijatá, vystavená)	Faktura - szczegółowy dokument sprzedaży, musi zawierać należności do transakcji między sprzedającym i kupującym (przyjęta, wystawiona)
Bankovní výpis - souhrnný dokument popisující obrat za dané období na bankovní účet	Wyciąg bankowy - to dokument zbiorczy przedstawiający obroty za dany okres na koncie bankowym

DPH - daň z přidané hodnoty, v Polsku je to daň ze zboží a služeb	VAT - podatek od wartości dodanej, w Polsce występuje jako podatek od towarów i usług.
Tržba - peněžní částka, kterou podnik získal prodejem svých výrobků, zboží a služeb	Utarg - kwota pieniędzy otrzymywana przez przedsiębiorstwo ze sprzedaży swoich produktów, towarów i usług
Dlouhodobý majetek - majetek, který slouží k hospodářské činnosti déle než jeden rok, neztrácí svou původní formu, pouze se postupně opotřebovává (např.: budovy, stroje, zvířata)	Majátek długoterminowy - majątek, który służy w działalności gospodarczej dłużej niż jeden rok, nie traci swojej pierwotnej formy, jest tylko stopniowo zużywany (na przykład: budynki, maszyny, zwierzęta)
Oběžný majetek - majetek, který se během hospodářské činnosti mění v jinou formu (patří sem: zásoby, finanční prostředky, pohledávky)	Majátek obrotowy - majątek, który jest zmienny w ciągu działalności gospodarczej w inną formę (należą tu: zasoby, środki finansowe, należności)
Hospodářský výsledek - rozdíl mezi náklady a výnosy	Wynik gospodarczy - to różnica między kosztami i dochody
Mzda - odměna za vykonanou práci	Płaca (pensja) - pensja, wynagrodzenie, zarobek za pracę w pieniądzech
Pokladna - účet, kde se nachází stav a pohyb peněz v hotovosti	Kasa - konto, gdzie znajduje się stan i ruch pieniędzy w gotowości - w rachunkowości jednostek gospodarczych konto lub grupa kont księgowych ewidencjonujących stan gotówkowych środków finansowych krajowych i zagranicznych
Pokladní doklad - doklad, který se používá u plateb za hotové (příjmový, výdajový)	Dowód kasowy - dokument zawierający pisemne stwierdzenie dokonania wpłaty lub wypłaty środków z kasy
Základní kapitál - souhrn všech peněžních a nepeněžních prostředků vložených do společnosti (podniku) a zapsaných do Obchodního rejstříku	Kapitał podstawowy - majątek trwały i aktywa finansowe osoby prywatnej i przedsiębiorstwa
Manko - účetní stav je vyšší než stav skutečný	Manko - stan faktyczny jest niższy do stanu rachunkowego - brak towarów lub pieniędzy w sklepie - niedobór
Přebytek - účetní stav je nižší než stav skutečný	Nadmiar (nadwyżka) - stan rachunkowy jest niższy do stanu faktycznego - zbyt, duża ilość

Účetní závěrka - finanční výkonnost společnosti - musí být vypracována na konci účetního období (k datu účetní závěrky)	Sprawozdanie finansowe - wyniki finansowe przedsiębiorstwa przedstawione zgodnie z zasadami rachunkowości - zbilansowanie, zamknięcie kont
Cenný papír - listina, která nám pomáhá uplatnit určitý nárok, vytváří vztah mezi dlužníkem a věřitelem - dlužník má závazek a věřitel je vlastníkem cenného papíru	Papier wartościowy - to dokument lub zapis w systemie informatycznym na rachunku papierów wartościowych, który ucieleśnia prawa majątkowe w taki sposób, że dane uprawnienia przysługują osobie wskazanej jako uprawniona w treści dokumentu
Nákup - je pořízení (nabytí) zboží nebo služeb za finanční prostředky	Zakup - to osiągnięcie (nabycie) towarów lub usług za środki finansowe - czynność kupowania
Prodej - znamená ziskat finanční prostředky za poskytnuté zboží a služby	Sprzedaż - odstępowanie czegoś przez sprzedawcę za określoną sumę
Daň - zákonem určená povinná platba do veřejného rozpočtu	Podatek - obowiązkowe świadczenia materialne pobierane przez państwo w celu pokrycia jego wydatków
Odpis - částka, která vyjadřuje opotřebení majetku za určité období	Amortyzacja (umorzenie) - stopniowe zmniejszenie się wartości środków trwałych wskutek ich zużywania się
Podnikatel - osoba, která provádí soustavnou samostatnou činnost za účelem dosažení zisku	Przedsiębiorca - to osoba, która prowadzi systematyczną samodzielną działalność w celu zysku
Zaměstnanec - je jedním z účastníků pracovněprávního vztahu (druhým je zaměstnavatel) - úkolem zaměstnance je vykonávat určitou závislou činnost pro zaměstnavatele, za kterou mu přísluší mzda či plat	Pracownik - osoba pracująca, zatrudniona w jakimś zakładzie pracy
Služby - hospodářská činnost, která slouží k uspokojení potřeb	Usługi - pozaprzemysłowa działalność gospodarza mający w celu zaspokojenie potrzeb
Směnka - úvěrový cenný papír - dlužník dává majiteli směnky právo požadovat ve stanovenou dobu stanovenou částku	Weksel - rodzaj papieru wartościowego, imiennego lub na zlecenie, w którym wystawca weksla (trasant) zobowiązuje się bezwarunkowo, że inna osoba (trasat) dokona na rzecz odbiorcy weksla (remitenta) zapłaty określonej sumy pieniężnej
Úrok - peněžitá odměna za půjčení peněz	Oprocentowanie (procent) - dochód, zysk, jaki daje kapitał pożyczkowy lub powierzony

Účetní záznamy - jakákoliv obchodní operace, která se vyskytuje v obchodní prostředí podléhá zápisu a provádí se na základě důkazů, musí být podána v písemné a předepsané formě	Dokumentace księgowa - kařda operacja gospodarcza występująca w podmiocie gospodarczym podlega zapisowi na podstawie odpowiednio sporządzonego dohodu - musi być sporządzony na piśmie w ściśle określonej formie
Účetní knihy - v knihách se provádí chronologicky a systematicky udržitelný způsob evidence obchodních transakcí	Księgi rachunkowe - w księgach rachunkowych dokonuje się chronologicznie i systematycznie w sposób trwały zapisów operacji gospodarczych
Trh - místo, kde se setkává kupující s prodávajícím a nabídka s poptávkou	Rynek - zespół mechanizmów umożliwiający kontakt producentów z konsumentami
Nabídka - množství zboží, které jsou prodávající ochotni za určitou cenu prodat	Oferta - oferowanie towarów na sprzedař
Poptávka - množství zboží, které jsou kupující ochotni koupit za určitou cenu na trhu	Popyt (Zapytanie) - funkcja przedstawiająca kształtowanie się relacji pomiędzy ceną dobra (towary i usługi), a ilością (liczbą sztuk) jaką konsumenci chcą i mogą nabyć w określonym czasie

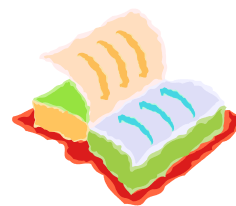
3.2.2 Polsko-český, česko-polský oddíl

Tabulka T-forma

		Numer i nazwa konta			
Winien (Wn)	Má dáti	112 - Materiál	Dal	Ma	
Stan początkowy	Początkowy stan (k 1.1.)	20.000 Kč		Zużycie materiałów	
Zakup materiałów	1. Nákup materiálu	10.000 Kč	2. Spotřeba materiálu 3. Prodej materiálu	5.000 Kč 2.000 Kč	
	Obrat strany Má dáti	10.000 Kč	Obrat strany Dal	7.000 Kč	
Obrót	Konečný zůstatek (k 31.12.)	23.000 Kč		Sprzedaż materiałów	
Stan końcowy				Obrót	

3.2.3 Souvislý text

Polityka (zasady) rachunkowości

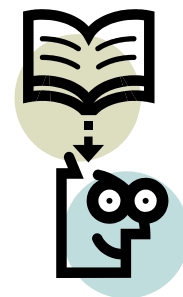
Po rozpoznaniu charakteru działalności danej organizacji pozarządowej należy opracować politykę (zasady) rachunkowości. Podstawowym elementem polityki rachunkowości jest zakładowy plan kont, ustalający wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązanie z kontami księgi głównej.

Zakładowy plan kont może być bardzo ograniczony, jeżeli organizacja nie zatrudnia pracowników na umowę o pracę i nie posiada środków trwałych.

Minimalny zakres kont księgi głównej zaproponował A. Michalik [Michalik A., Rachunkowość i podatki organizacji pozarządowych, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Warszawa 2004, s. 25] .

Jeżeli organizacja posiada środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, zatrudnia pracowników, otrzymuje dotacje (granty) ze środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej lub dotacje z budżetu państwa, jednostki samorządu terytorialnego czy funduszy celowych, np. Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wystąpi konieczność rozbudowania zakładowego planu kont.

1. Přečtěte si text
2. Najděte a podtrhněte v textu klíčová slova
3. Podtrhnutá klíčová slova přeložte do češtiny
4. Vytvořte písemný překlad prvního odstavce textu

3.2.3 Kontrolní cvičení

I. Doplňte do vět správné slovo ve správném tvaru:

winien, peníze, pláca, VAT, služba, majátek, sprzedaž, dowód kasowy, produkt, koszty, wystawiony, dochody

- 1) to podatek od wartości dodanej.
- 2) Towar to przeznaczony do
- 3) Strata to znaczy że są wyższe do
- 4) jest lewą stroną konta.
- 5) jest działalnością gospodarczą.
- 6) *Mzda* jest po polsku
- 7) może być przychodowy albo wydatkowy.
- 8) Faktura może być przyjęta albo
- 9) może być np. długoterminowy czy obrotowy.
- 10) Kasa to stan w gotówce.

II. Spojte slova, která patří k sobě:

Zakup	Zobowiązanie
Popyt	Strata
Przychody	Dochody
Odbiorca	Winien
Koszty	Nadmiar
Zysk	Oferta
Należność	Kontrahent
Dłużnik	Wydatki
Ma	Sprzedaž
Manko	Wierzyciel

III. Přeložte z obrázku všechna Oběžná aktiva a Vlastní zdroje:

Schéma rozvahy

Aktiva	Pasiva
1. Stálá aktiva	1. Vlastní zdroje
- dlouhodobý hmotný majetek	- základní kapitál
- dlouhodobý nehmotný majetek	- fondy
	- zisk
- dlouhodobý finanční majetek	2. Cizí zdroje
2. Oběžná aktiva	- dlouhodobé úvěry
- zásoby	- krátkodobé úvěry
- bankovní účty	- dodavatelé
- peníze v pokladně	- zaměstnanci
- pohledávky za odběrateli	- státní rozpočet
3. Ostatní aktiva	3. Ostatní pasiva
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM

IV. Napište, zda jsou tvrzení pravdivá nebo nepravdivá:

1) Usługa nie służy do zaspokojania potrzeb.	Prawda / Nieprawda
2) Wynik gospodarski jest różnicą między kosztami i dochodami.	Prawda / Nieprawda
3) Atywva patrzy na stronu Winien.	Prawda / Nieprawda
4) Zysk jest ze względu przedsiębiorstwa niedobry.	Prawda / Nieprawda
5) Kontrahent oznacza to samo co dostawca.	Prawda / Nieprawda
6) Dłużnik nie ma obowiązek dla wierzyciela.	Prawda / Nieprawda
7) Bilans nie patrzy do księgowości.	Prawda / Nieprawda
8) Konto ma trzy strony, numer i nazwę.	Prawda / Nieprawda
9) Zakładowy plan kont jest podstawowym elementem księgowości.	Prawda / Nieprawda
10) Material jest zasobą.	Prawda / Nieprawda

V. Podtrhněta ta slova, která se týkají účetnictví:

VI. Vysvětlete následující pojmy:

1) Usługi

.....

2) Manko

.....

3) Płaca

.....

4) Półfabrykat

.....

5) Towar

.....

6) Nadmiar

.....

7) Sprzedaż

.....

8) Kasa

.....

9) Rynek

.....

10) Zakładowy plan kont

.....

VII. Přečtěte si text o rozvaze a odpovězte na otázky pod textem:

Bilans to statyczny finansowy obraz przedsiębiorstwa. Każda firma potrzebuje zasobów majątkowych do prowadzenia działalności:

- * maszyn do produkcji
- * materiałów do produkcji
- * zapasów towarów do sprzedaży
- * zasobów gotówki do płacenia dostawcom

Aby móc nabyć wszystkie te aktywa, jednostka potrzebuje pieniędzy. Źródła pochodzenia tych pieniędzy nazywamy źródłami finansowania przedsiębiorstwa. Cała idea rachunkowości zasada się na podstawowym założeniu równowagi, zgodnie którym, gdyby zatrzymać firmę w dowolnym momencie w czasie, można by pokazać dokładnie jakie zasoby majątkowe posiada oraz skąd pozyskała środki na ich nabycie. Zasada ta nazywana jest zasadą równowagi bilansowej lub zasadą bilansowania.

Bilans jest podzielony na aktywa i pasywa. Aktywa są trwałe i obrotowe. Do pasywów patrzy Kapitał (fundusz) własny i Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania. Do aktywów trwałych zaliczamy naprzykład Rzeczowe aktywa trwałe czy Należności i Inwestycje długoterminowe. Do obrotowych zaliczamy Zapasy, Należności i Inwestycje krótkoterminowe.

Pasywa mogą być naprzykład Kapitał podstawowy, Udziały (akcje) własne czy Zysk (strata z lat ubiegłych), Zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe, Rezerwy na zobowiązania.

Otázky k textu o rozvaze:

- a) Wyjaśni co to jest bilans?
- b) Na jakie części jest bilans rozdzielony?
- c) Na podstawie czego dopatrzemy, jakie zasoby majątkowe firma posiada?
- d) Jakie środki finansowe firma potrzebuje do prowadzenia działalności?

(podaj przynajmniej 2 przykłady)

e) Przetłumacz na język czeski:

- zasoby gotówek do płacenia dostawcom
- zapasy towarów do sprzedaży
- rzeczowe aktywa trwałe
- kapitał podstawowy
- strata z lat ubiegłych
- zobowiązania długoterminowe
- udziały
- przedsiębiorstwo
- fundusz

VIII. Doplňte výrazy ve správných tvarech do textu:

ułatwić, przedsiębiorstwo, księgowość, być, system, transakcja, służyć, numer, mieć, konto, gospodarka, księgowość, ilość, nazwa, firma, konto, dotyczyć

Konto jest to podstawowe urządzenie do rejestracji zdarzeń
..... księgowe jest więc mechanizmem, przy pomocy którego, zapisuje i porządkuje wszystkie zdarzenia gospodarcze, w tym transakcje, które go Dzięki zastosowaniu kont, można szybko i łatwo ustalić ile ma danego składnika bilansu oraz prześledzić wstecz, wszystkie , które spowodowały powstanie danej wielkości. Każde konto swoja Z reguły nazwa sugeruje co księgowane na danym Również każde konto ma swój, który jest unikalny w całym księgowym przedsiębiorstwa. Numery księgowania,

ponieważ przy dużej kont łatwiej jest znaleźć w systemie odpowiednie konta po niż po nazwie.

XI. Zakreślajcie sprawną odpowiedź:

(zawsze jest 1 prawidłowa odpowiedź)

1) Co to jest popyt?

- a) ilość towarów, które kupujący są chętni na rynku kupić za cenę
- b) ilość towarów, które sprzedawcy są chętni na rynku sprzedać za cenę
- c) ilość udziałów

2) Co znaczy słowo odbiorca?

- a) osoba, która ma zobowiązania długoterminowe
- b) osoba, która ma obowiązek do wierzyciela
- c) osoba, do której ma dostawca obowiązek wykonać działanie

3) Do czego służy usługa?

- a) służy do finansowania zobowiązań
- b) służy do zaspokojenia potrzeb
- c) służy do produkcji materiałów

4) Co robi przedsiębiorca?

- a) prowadzi systematyczną samodzielną działalność w celu straty
- b) prowadzi systematyczną samodzielną działalność w celu zysku
- c) prowadzi systematyczną samodzielną działalność bez celu

5) Co to jest kapitał podstawowy?

- a) majątek obrotowy i aktywa finansowe osoby prywatnej i przedsiębiorstwa
- b) majątek trwały i aktywa finansowe osoby prywatnej i przedsiębiorstwa
- c) majątek trwały i pasywa finansowe osoby prywatnej, nie patrzy do przedsiębiorstwa

- 6) Wynik gospodarczy jest wynikiem kiedy wyliczymy:
- a) różnicę między kosztami i dochodami
 - b) różnicę między kosztami i przychodami
 - c) różnicę między kosztami i wydatkami
- 7) Winien albo debet patrzy na stronu?
- a) prawą
 - b) lewą
 - c) nie patrzy na żadną
- 8) Gdzie należy materiał?
- a) należy do zobowiązania
 - b) należy do pasywów obrotowych
 - c) należy do aktywów obrotowych
- 9) Kiedy powstaje strata?
- a) kiedy koszty są wyższe do dochodów
 - b) kiedy koszty są niższe do dochodów
 - c) koszty są wyższe do wydatków
- 10) Co to jest rynek?
- a) zespół mechanizmów umożliwiający kontakt pracowników z śpiewakami
 - b) zespół mechanizmów umożliwiający kontakt producentów z konsumentami
 - c) zespół mechanizmów umożliwiający kontakt producentów z kierowcami
- 11) Wyjaśnij co to jest konto?
- a) służy do notowania transakcji, ma dwie strony, numer i nazwę
 - b) służy do notowania pieniędzy, ma jedną stronę, numer i nazwę
 - c) służy do notowania transakcji, ma trzy strony i numer
- 12) Kto zaproponował minimalny zakres kont księgi głównej?
- a) A. Mikołaj
 - b) A. Tomek
 - c) A. Michałik

13) Jaki jest synonim do słowa **amortyzacja**?

- a) procent
- b) umorzenie
- c) dostawca

14) Jakie jest słowo przeciwne do słowa **dochód**?

- a) manko
- b) strata
- c) koszt

15) Które połączenie wyrazowe jest sprawne?

- a) szkola bilansowa
- b) transakcja lecznicza
- c) papier wartościowy

X. Pojmenujte obrázky a napište, jaké slovo vyjde z označených písmen:

----- * * -----

PŘÍJMOVÝ POKLADNÍ DOKLAD č. 5 ze dne 20. 12. 2004

Firma: **Martin VÁVRA**
Pražská 14
669 02 ZNOJMO
DIČ: 669 02 ZNOJMO

Cena bez DPH: 18 000,-
+ 19 % DPH: 3 420,-
Celkem Kč: 21 420,-

Slovy: *Osmačtyřicet tisíc čtyř set a dva set a dva desítky*

Přijato od: *P. Karla Dufka*
Žerůtky 14

Účel platby: *zpracování účetnictví + daň. porad.*

Přijal: *Martin Vávra*

----- * * -----

----- * * -----

SMĚNKA

Za tuto směnku - 1. vyhotovení - zaplatte

Číslo účtu: _____
Město: _____
Kč: _____
Město: _____
Město: _____

----- * * -----

Daňový doklad **FAKTURA**

Číslo faktury: 249459
Variabilní symbol: 249459
Konstantní symbol: B

Dodavatel: **NESON, s.r.o.**
Jarošova 17
Znojmo
669 02
IČ: 00351336 DIČ: CZ00351386

Objednatel: **Martin Vávra**
Pražská 14
669 02 ZNOJMO
DIČ: CZ650412019

Na účet: 1045826/0300 Datum splatnosti: 20.12.2004

NESON, s.r.o. zapsaná v OR vedeném Krajským obchodním soudem Brno, oddíl C, vložka 5280

Způsob úhrady: Převodním příkazem
Datum vystavení: 8.1.2004
Datum usk. zdat. plnění: 8.1.2004

Popis: Celkem bez DPH DPH % Celkem s DPH

----- * * -----

3.2.4 Klíč ke cvičením

I.

- 1) VAT to podatek od wartości dodanej.
- 2) Towar to **produkt** przeznaczony do **sprzedaży**.
- 3) Strata to znaczy że, **koszty** są wyższe do **dochodów**.
- 4) **Winien** jest lewą stroną konta.
- 5) **Usługa** jest działalnością gospodarczą
- 6) *Mzda* jest po polsku **placa**.
- 7) **Dowód kasowy** może być przychodowy albo wydatkowy.
- 8) Faktura może być przyjęta albo **wystawiona**.
- 9) **Majątek** może być np. długoterminowy czy obrotowy.
- 10) Kasa to stan **pieniędzy** w gotówce.

II.

Zakup – Sprzedaż

Popyt – Oferta

Przychody – Wydatki

Odbiorca – Kontrahent

Koszty – Dochody

Zysk – Strata

Należność – Zobowiązanie

Dłużnik – Wierzyciel

Ma – Winien

Manko – Nadmiar

III.

Aktiva	Pasiva
1. Stálá aktiva	1. Vlastní zdroje
- dlouhodobý hmotný majetek	- základní kapitál Kapital podstawowy
- dlouhodobý nehmotný majetek	- fondy Fundusze
	- zisk Zysk
- dlouhodobý finanční majetek	2. Cizí zdroje
2. Oběžná aktiva	- dlouhodobé úvěry
- zásoby	- krátkodobé úvěry
- bankovní účty	- dodavatelé
- peníze v pokladně	- zaměstnanci
- pohledávky za odběrateli	- státní rozpočet
3. Ostatní aktiva	3. Ostatní pasiva
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM

Zasoby _____
 Konta bankowe _____
 Pieniądze w kasie _____
 Należności dla odbiorców _____

IV.

- 1) Nieprawda
- 2) Prawda
- 3) Prawda
- 4) Nieprawda
- 5) Prawda
- 6) Nieprawda
- 7) Nieprawda
- 8) Nieprawda
- 9) Prawda
- 10) Prawda

V.

placić

liczyć

aktywa

nabycie

pieniądze

bankowy

wynagrodzenie

transkcja

finansowy

sprzedawca

VI.

1) = to pozaprzemysłowa działalność gospodarcza mający v celu zaspokojenie potrzeb

2) = brak towarów lub pieniędzy w sklepie

3) = pensja, wynagrodzenie, zarobek za pracę w pieniądzech

4) = produkt otrzymywany w jakiejś fazie produkcji, przeznaczony do dalszej obróbki

5) = produkt przeznaczony do sprzedaży

6) = to zbyt, znaczy że, stan rachunkowy jest niższy do stanu faktycznego

7) = odstępowanie czegoś przez sprzedawcę za określoną sumę

8) = konto, gdzie znajduje się stan i ruch pieniędzy w gotowości

9) = zespół mechanizmów umożliwiający kontakt producentów z konsumentami

10) = formalny dokument, który jest częścią systemu księgowego, obowiązek nałożony przez

Ustawę o rachunkowości

VII.

a) Bilans jest statyczny finansowy obraz przedsiębiorstwa.

b) Bilans jest podzielony na aktywa i pasywa. Aktywa są trwałe i obrotowe. Do pasywów patrzy kapitał (fundusz) własny i zobowiązania i rezerwy na zobowiązania.

c) Na podstawie zasady równowagi bilansowej lub zasady bilansowania.

d) Np. maszyn do produkcji, materiałów do produkcji.

e) - zasoby gotówek do płacenia dostawcom	peněžní prostředky pro platbu dodavatelům
- zapasy towarów do sprzedaży	zásoby zboží k prodeji
- rzeczowe aktywa trwałe	dlouhodobý hmotný majetek
- kapitał podstawowy	základní kapitál
- strata z lat ubiegłych	ztráta z minulých let
- zobowiązania długoterminowe	dlouhodobé závazky
- udziały	akcie
- przedsiębiorstwo	společnost
- fundusz	kapitál, fond

VIII.

Konto **księgowe** jest to podstawowe urządzenie **służące** do rejestracji zdarzeń **gospodarczych**.

Konto księgowe jest więc mechanizmem, przy pomocy którego, **przedsiębiorstwo** zapisuje i porządkuje wszystkie zdarzenia gospodarcze, w tym transakcje, które go **dotycza**. Dzięki zastosowaniu kont **księgowych**, można szybko i łatwo ustalić ile **firma** ma danego składnika bilansu oraz prześledzić wstecz, wszystkie **transakcje**, które spowodowały powstanie danej wielkości. Każde konto **ma** swoją **nazwę**. Z reguły nazwa sugeruje co **jest** księgowane na danym **koncie**. Również każde konto ma swój **numer**, który jest unikalny w całym **systemie** księgowym przedsiębiorstwa. Numery **ułatwiają** księgowania, ponieważ przy dużej **ilości** kont łatwiej jest znaleźć w systemie odpowiednie konta po **numerze** niż po nazwie.

XI.

- 1) a
- 2) c
- 3) b
- 4) b
- 5) a
- 6) a
- 7) b
- 8) c
- 9) a
- 10) b
- 11) a
- 12) c
- 13) b
- 14) c
- 15) c

X.

- przedsiębiorca
- dowód kasowy
- pieniądze
- w ksel
- faktura

= rynek

4. Stručný slovník

Haslo

akcja

aktywum

amortyzacja, umorzenie

analiza

bank

banknot

bilans

biuro

bon stołówkowy

brak

bubel

budżet

cena

cennik

decyzja, decydować

deficyt, niedobór

detalista

dług

długoterminowy

dłużnik

dodać, dodawać

dochódy

dokument

Heslo

akcie

aktivum

odpis

analýza

banka

bankovka

bilance, účetní rozvaha

kancelář

stravenka

nedostatek

šmejd

rozpočet

cena

ceník

rozhodnutí, rozhodovat

deficit

maloobchodník

dluh

dlouhodobý

dlužník

dodat

výnosy

doklad

Hasło

dopłacać

dopłata

doręczyć

dostatek

dostawca

efektywność

emitent

ewidencja

finanse, finansowy

formularz

fundusz

giełda

gotówka

handel detaliczny

handel hurtowy

handlować

hipoteka

hurtownik

ilość

inflacja

informacja

inwestycja

jakość

kalkulacja

kapitał

Heslo

doplácet

doplatek

doručit

dostatek

dodavatel

efektivnost

emitent

evidence

finance, finanční

formulář

fond

burza

hotovost

maloobchod

velkoobchod

obchodovat

hypotéka

velkoobchodník

kvantita

inflace

informace

investice

kvalita

kalkulace

kapitál

Hasło

kasjer, kasjerka

klient, klientka

konstytucja

konto analityczne

konto syntetyczne

kontrola

korzystny

koszty

kredyt

krótkoterminowy

księga główna

księga pokładowa

księgowość

kupon, bon

kupować za gotówkę

kupować, kupić

kwota, suma

liczyć, obliczyć

manko

materiał

metoda

mienie, majątek

ministerstwo finansów

nabyć, zyskać

nadmiar, nadwyżka

Heslo

pokladník, pokladní

zákazník, zákaznice

ústava

analytický účet

syntetický účet

kontrola

výhodný

náklady

úvěr

krátkodobý

hlavní kniha

pokladní kniha

účetnictví

poukaz (na zboží)

kupovat za hotovost

kupovat, koupit

částka

počítat, vypočítat

manko

materiál

metoda

jmění, majetek

ministerstvo financí

nabýt, získať

přebytek

Haslo

nadprodukcja

nagroda, premia,

należność

numer

obligacja

obniżka

obrót

ocena

odbierac

odbiorca, odbiorczyni

oddział

odstępne

odszkodowanie

oferta

ogólny, całkowity

operacja

opłata

oprocentowanie, procent

organizacja

oryginal

osiągnąć

osoba

paczka wartościowa

pasywum

płaca

Heslo

nadvýroba

odměna

pohledávka

číslo

obligace

sleva

obrat

odhad

přejímat

odběratel, odběratelka

oddělení

odstupné

odškodné

nabídka

obecný, celkový

operace

poplatek

úrok (procento)

organizace

originál

dosáhnout

osoba

cenovka

pasivum

plat

Hasło

płacić
płatniczy
początkowy
podatek
podpisać
podróż służbowa
podróż w interesach
półfabrykat
popyt
posłać
potrącenie
potrzeba
potwierdzenie
pożyczka
praca
pracodawca
pracownik
praktyka
prawo
produkcja niewykończona,
produktywność
projekt
proponować, oferować
przedsiębiorstwo
przekaz

Heslo

platit
platební
počáteční
daň
podepsat
služební cesta
obchodní cesta
polotovar
poptávka
poslat
srážka
potřeba
potvrzení
půjčka
práce
zaměstnavatel
zaměstnanec
praxe
zákon, právo
nedokončená výroba
produktivita
návrh
nabízet, učinit nabídku
společnost, podnik
převod, příkaz, poukázka

Hasło

przelew
przychód
przyjąć (podażę,)
przystępny, dostępny
rachunek
rachunkowość
reklamacja
remont generalny
rezerwy
rodzimy
rozliczenie
rozwiązać stosunek pracy
rynek
rząd, rada ministrów
sekretarz
skarga
skrypt dłużny, oblig
spadek
splata, rata
spółka akcyjna
spółka handlowa
spółka jawna
spółka komandytowa
spółka z ograniczoną
spór

Heslo

převod
přijem
přijmout (nabídku)
dostupný
účet
ekonomické účetnictví
reklamace
generální oprava
rezervy
domáci, tuzemský
zúčtování
rozvázat pracovní poměr
trh
vláda
jednatel
stížnost
dluhopis
dědictví
splátka
akciová společnost
obchodní společnost
veřejná obchodní společnost
komanditní společnost
společnost s ručením omezeným
spor

Hasło

sprawozdanie finansowe

sprzedawać poniżej wartości

sprzedaż

stan

stosunki handlowe

strata

sukces (odnieść)

tabela

taksator

talon, kupon

towar

transport

ubezpieczenie

ubezpieczyć

udział

udzielić (kredytu)

umowa

upomnienie

uprawnienie

usługi

utarg

uzupełnić, dopełnić

VAT

wada

waluta

Heslo

závěrka (účetní)

prodávat pod cenou

prodej

stav

obchodní styky

ztráta

úspěch

tabulka

odhadce

talón, talon

zboží

přeprava

pojištění

pojistit

podíl

poskytnout (úvěr)

smlouva

upomínka

oprávnění

služby

tržba

doplnit

DPH

vada

měna

Hasło

wejść w życie
większościowy
wierzyciel
wkład
właściciel, właścicielka
wpaść w długi
wspólnik
wydatki
wynagradzać
wynajem, dzierżawa
wynik
wypowiedzenie z pracy
wyprodukować
żądanie
zagraniczny
zakładowy plan kont
zakup
załatwić, osiągnąć
zaległość, reszta
zaliczka, zadatek
zamówić, zamówienie
zamykać konto
zapis, zapisanie
zapomoga
zarobek

Heslo

nabýt platnost
majoritní
věřitel
vklad
majitel, majitelka
upadnout do dluhů
společník
výdaje
hradit škodu
pronájem
výsledek (hospodaření)
výpověď z práce
vyrobit
žádost
zahraniční
účtová osnova
nákup
pořídít
nedoplatek
záloha
objednat, objednávka
uzavírat účty
zápis, záznam
podpora
výdělek

Hasło

zasób

zastosować

zatrudnienie

zawrzeć kontrakt

zbyt

zebranie

znak (towarowy), marka

zniżka cen

zniżka, ulga

zobowiązanie

zużycie, konsumpcja

zwrot kosztów

życiorys

zysk

Heslo

zásoba

uplatnit

zaměstnání

uzavřít kontrakt

odbyt

shromáždění

značka

snížení ceny

sleva

závazek

spotřeba

úhrada

životopis

zisk

5. ZÁVĚR

Má práce nemusí být určena pouze studentům, ale i ostatním, které účetnictví, překlad a tlumočení zajímá. Problematika, kterou jsem se zabývala, má být přínosem pro inovaci výuky předmětu překladu a tlumočení. Má sloužit především studentům a učitelům, aby jim usnadnila práci, překládání a tlumočení. Slovní zásoba jim zase pomůže se lépe orientovat v jazyce a v účetnictví. Mou bakalářskou diplomovou práci mohou využít například učitelé jako materiál, který jim poslouží při výuce gramatiky, překladu a tlumočení nebo v hodině konverzace. Praktická část pro ně může být inspirací, jak vytvořit studentům podobná cvičení nebo jim pomoci při vytváření různých testů. Studenti zase mohou mou práci využít pro své studium, pro získání nových poznatků, nebo prohloubení svých dosavadních znalostí. Má práce může být rovněž využitelná i jako námět k podrobnější analýze obou jazyků a problematikou z oblasti účetnictví. Ostatním čtenářům může být přínosem i v zaměstnání, například ve firmě, kde je nutné ovládat polský jazyk a orientovat se v různých slovních obrazech spojených s účetnictvím. Cílem mé bakalářské diplomové práce bylo představení nejčastěji používané terminologie z oblasti účetnictví. Snažila jsem se o přiblížení problematiky překladu této terminologie, použití těchto slov v překladatelsko-tlumočnické praxi. Práce, resp. její praktická část, by měla sloužit k usnadnění výuky překladu a tlumočení a k rozvinutí slovní zásoby z oblasti účetnictví.

V mé práci jsem použila co nejvíce terminologie z účetnictví, aby slovní zásoba zahrnovala takové výrazy, se kterými se člověk zcela jistě setká, ať už v běžném životě, ve škole nebo v zaměstnání. Použila jsem všechny možné frazeologismy, které jsem ve slovníku našla a stejně tak i všechna zrádná slova k mému tématu účetnictví. Zjistila jsem, jak se tyto dva jazyky liší a co mají společného nebo který jazyk přispěl nejvíce k vytvoření různých výrazů. Prohloubila jsem si své znalosti z účetnictví i v jiném jazyce a myslím si, že i čtenářům bude tato práce přínosem.

Každá kapitola v mé teoretické části má čtenáře seznámit s různorodostí jazyků, naučit je nové věci a poskytnout jim co nejvíce slovní zásoby.

Vypracování mého tématu mě velmi bavilo, protože jsem se ráda seznámila s novou terminologií a účetnictví bylo mým oblíbeným předmětem již střední škole. Snažila jsem se, aby byla má práce také motivací k získání nových poznatků, k rozšíření slovní zásoby, aby čtenáře zaujala a bavila. Má práce pro mě byla velkým přínosem. Podle mého názoru jsem se zdokonalila v překladu a rozšířila jsem si svou dosavadní slovní zásobu. Dospěla jsem

k tomu, že polština a čeština jsou si velmi blízkými jazyky, i když u nich nalezneme i spoustu rozdílů. Mnoho jsem se naučila a otevřela si nové obzory při analýze obou jazyků z oblasti účetnictví.

6. Abstrakt

Název mé bakalářské diplomové práce zní: Terminologická báze a tematické pracovní listy pro inovaci výuky překladu a tlumočení. Specializací je účetnictví. Zabývá se analýzou jazyků v oblasti účetnictví a s terminologií s ní spojenou. Tato práce obsahuje dvě důležité části (teoretická a praktická část), kdy se zabývám určitou problematikou mezi polským a českým jazykem v oblasti účetnictví. Práce zahrnuje i podrobnou slovní zásobu k tomuto tématu.

Klíčová slova: etymologie, frazeologie, frazeologismy, zrádná slova, odborný překlad, tlumočení, slovní zásoba, slovník, lexém, terminologie, pracovní listy a účetnictví.

Abstract

The title of my baccalaureate work is: Terminological principles and theme worksheets for teaching innovation, translation and interpreting. The specialization is the accounting. The baccalaureate work deal with the analysis of both languages of accounting and with the terminology, which is combined with the specialization. This baccalaureate work contains three important parts and some chapters. Every chapter deal with some problems between polish and czech languages of accounting. It includes the detailed vocabularies of course.

Key words: etymology, idiom, translation, vocabulary, interpreting, terminology, translation, dictionary, worksheets, word, accounting.

Streszczenie

Tytuł mojej pracy jest: Terminologiczne zasady i tematyczne arkuszy dla innowacji nauczania, przekładu i tłumaczenia. Specjalizacja: Księgowość.

Praca zajmuje się analizą języka w dziedzinie rachunkowości i terminologii z nią związanych. Praca ta zawiera dwa istotne elementy (części teoretycznej i praktycznej), kiedy zajmuję się pewną kwestią między polskim i czeskim językiem i dziedziną rachunkowości.

Praca zawiera szczegółowe słownictwo dla tego tematu.

Słowa kluczowe: etymologia, frazeologizm, idiom, zdradliwe słowa, profesjonalne

tłumaczenie, tłumaczenie ustne, słownictwo, słownik, leksem, terminologia, tematyczne arkuszy i rachunkowość.

7. Anotace:

Autor: Martina Doležilková

Fakulta: Filozofická

Katedra: Slavistiky, sekce polonistiky

Název bakalářské práce: Terminologická báze a tematické pracovní listy pro inovaci výuky překlada a tlumočení

Specializace: Účetnictví

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Iveta Výrková

Počet znaků: 77.456

Počet příloh: 1

Počet titulů použité literatury:

Klíčová slova: odborný překlad, tematické pracovní listy, zrádná slova, frazeologie, frazeologismy, etymologie, slovní zásoba, lexém, terminologie, slovník, účetnictví

8. Bibliografie:

Monografie:

KROUŽEK, J., *Technika administrativy pro střední školy*, Praha 1998.

LOTKO, E., *Zrádná slova v polštině a češtině*, Praha 1997.

LOTKO, E., *Čeština a polština v překladatelské a tlumočnické praxi*, Ostrava 1986.

NOVOTNÝ, Z., *Základy účetnictví a podnikové ekonomiky I.*, Břeclav 2001.

NOVOTNÝ, Z., *Základy účetnictví a podnikové ekonomiky II.*, Břeclav 2002.

ŠTĚPÁN, L., *Brněnská Polonica I.*, Brno 1999.

ŠTOHL, P., *Učebnice Účetnictví I.. díl*, Znojmo 2002.

ŠTOHL, P., *Učebnice Účetnictví II.. díl*, Znojmo 2003.

ŠTOHL, P., *Učebnice Účetnictví III.. díl*, Znojmo 2004

ŠTOHL, P., *Abeceda účetnictví pro podnikatele*, Brno 2005.

Slovníky:

- BAŃKO, M., *Inny słownik języka polskiego PWN*, Warszawa 2000.
- BAŃKOWSKI, A., *Etymologiczny słownik języka polskiego A-K*, Warszawa 2000.
- BAŃKOWSKI, A., *Etymologiczny słownik języka polskiego L-P*, Warszawa 2000.
- BAŃKOWSKI, A., *Etymologiczny słownik języka polskiego S-Z*, Warszawa 2000.
- BĄBA, S. a kol., *Podręczny Słownik Frazeologiczny Języka Polskiego*, Warszawa.
- ČERMÁK, F., *Slovník české frazeologie a idiomatiky – přirovnání*, Praha 1983.
- ČERVENÁ, V. a kol., *Slovník české frazeologie a idiomatiky – výrazy neslovné*, Praha 1988.
- ČESKÁ AKADEMIE VĚD A UMĚNÍ, *Příruční slovník jazyka českého*, Praha 1941 – 1943.
- DUBISZ, S., *Uniwersalny słownik języka polskiego*, Warszawa 2003.
- DUBISZ, S., *Uniwersalny słownik języka polskiego*, Warszawa 2003.
- DUNAJ, B., *Słownik współczesnego języka polskiego*, Warszawa 1996.
- FILIPEC, J., *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*, Praha 1978.
- FILIPEC, J., *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*, Praha 1994.
- HAVRÁNEK, B., *Slovník spisovného jazyka českého*, Praha 1989.
- CHROBÁKOVÁ, E. a kol., *Slovník cizích slov*, Brno 2010.
- LOTKO, E., *Slovník lingvistických termínů pro filology*, Olomouc 2003.
- ŁEMPICKA, Z., *Mały słownik języka polskiego*, Warszawa 1968.
- NOWAK, J. a kol., *Słownik czesko-polski polsko-czeski*, Praha 2009.
- PETRÁČKOVÁ, V. a kol., *Akademický slovník cizích slov*, Praha 2000.
- REJZEK, J., *Český etymologický slovník*, Praha 2001.
- SKORUPKA, S., *Mały słownik języka polskiego*, Warszawa 1968.
- SKORUPKA, S., *Słownik frazeologiczny języka polskiego A-Ó*, Warszawa 1974.
- SKORUPKA, S., *Słownik frazeologiczny języka polskiego P-Ż*, Warszawa 1968.

Internetové zdroje použité v pracovních listech a v teoretické části bakalářské práce:

Text „Polityka (zasady) rachunkowości“:

<http://ksiegowosc.infor.pl/rachunkowosc/rachunkowosc-organizacji-non-profit/54006.7.Specyfika-rachunkowosci-organizacji-pozarzadowych.html>

Księgowość: <http://www.findict.pl/>

Rachunkowość: <http://pl.wikipedia.org/wiki/Kategoria:Rachunkowo%C5%9B%C4%87>

Účetnictví: <http://accounts.republika.pl/bilans.html>

Účetnictví: <http://www.ucetnictvi-on-line.cz/>

Časopis: www.fondshop.cz

Český národní korpus: <http://ucnk.ff.cuni.cz/>

Internetowy korpus języka polskiego: http://sjp.pwn.pl./szukaj_poczatek/

Slovník česko-polský, polsko-český: <http://www.rewin.cz/WebForm1.aspx>

Slovník česko-polský, polsko-český: <http://slovník.popina.cz/>

Wikipedie.cz: http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana

Wikipedia.pl: http://pl.wikipedia.org/wiki/Strona_g%C5%82%C3%B3wna

Google.cz: <http://www.google.cz/>

Google.cz obrázky: <http://www.google.cz/imghp?hl=cs&tab=wi>

Google.pl: <http://www.google.pl/>